

”
kan ha
skadat
rikets
säkerhet

Chefen stoppade inte läcka – trots larm om försvarshemligheter

Text: Mattias Carlsson

Säkerhetshaveriet på Lantmäteriet

Lantmäteriets arkiv fick i maj stängas i panik.

Expressen kan i dag avslöja hur generaldirektör Susanne Ås Sivborg i flera år fick varningar om att försvarshemligheter och skyddade personuppgifter riskerade att läcka ut.

Myndighetens egen säkerhetsskyddschef uppmanade henne redan 2023 att stänga ner – utan resultat.

Annonns

UPPTÄCK NYA SMAKKOMBINATIONER

RECEPT OCH MAT

LE GRUYÈRE®
SWITZERLAND

SMAKEN FRÅN SCHWEIZ SEDAN 1115.

Schweiz. Naturflights.

Ost från Schweiz.
www.cheeseofswitzerland.com

Försvarshemligheter läckte ut trots år av larm

Avslöjandet i korthet.

01:42

Lantmäteriet är en av Sveriges äldsta myndigheter med anor från 1600-talet. I dess arkiv finns detaljerade kartor och uppgifter om varenda fastighet i hela Sverige inklusive militära installationer och skyddsobjekt. Myndighetens slogan är ”Vi känner till varenda plats i Sverige”. I maj stängde Lantmäteriet utan förvarning ner hela sitt arkiv. Kommersiella kunder, kommuner och myndigheter förlorade tillgången till arkivuppgifter som behövs för samhällsplanering och byggprojekt.

Lantmäteriets kontor i Hammarby sjöstad.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Lantmäteriet uppgav då att de uppmärksammat brister i hantering i utlämnandet av allmänna handlingar, och att sekretessbelagd information funnits tillgänglig i externa digitala tjänster. Även om händelsen fick stora följder för samhället gick den de flesta svenskar obemärkt förbi. Expressen kan efter en omfattande granskning av incidenten visa att situationen var långt mer allvarlig och omfattande än vad som tidigare varit känt. Det rörde sig inte om ett enskilt misstag utan ett systemfel som pågått i många år. Lantmäteriets generaldirektör Susanne Ås Sivborgs hantering av frågan har också orsakat interna strider i myndighetsledningen och i kölvattnet av affären har tre av de högsta cheferna på myndigheten – säkerhetsskyddschef, chefsjuristen och beredskapschefen – slutat.

SUSANNE ÅS SIVBORG
Generaldirektör för Lantmäteriet
Ålder: 65
Bor: Stockholm
Lön: 134 300 kronor i månaden
Tillträdde som generaldirektör 1 januari 2018, fick i augusti 2023 förlängt förtroende av regeringen fram till december 2026.

Susanne Ås Sivborg, generaldirektör för Lantmäteriet.
Foto: NATASJA KAMENJASEVIC / LANTMÄTERIET

Under de snart sju år som Susanne Ås Sivborg styrt myndigheten har hon fått åtskilliga varningar om att det finns både skyddade personuppgifter och försvarshemligheter i ett arkiv som kommersiella bolag har haft egen direktaccess till.

Företagen och deras kunder har kunnat ladda ner arkivakter helt självständigt och utan någon sekretessprövning. Årligen har upp till 100 000 akter laddats ner utan kontroll.

Arkivet, som kallas Arken, har ett system för att flagga fastigheter som omfattas av sekretess, men flaggningen har i vissa fall inte visats beroende på i vilket fält sökningen genomförts. Många hemliga fastigheter har dessutom saknat flaggning.

ARKEN

- Lantmäteriets arkiv för förrättningsakter, en akt kan innehålla hundratals sidor. Informationen i en akt är ostrukturerad och varje sida är sparad som en bildfil. Kartor, bilder och tekniska beskrivningar ingår ofta.
- De äldsta dokumenten är från myndighetens grundande på 1600-talet.
- Kommersiella kunder har via tjänsterna Akt Direkt och Arkiv Sök haft egen tillgång till arkivet.

Kommersiella kunder har via tjänsterna Akt Direkt och Arkiv Sök haft egen tillgång till Lantmäteriets arkiv.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Äldre försvarsanläggningar där lantmäteri-processen har hanterats av militära lantmätare ska enligt Expressens uppgifter dock finnas i ett separat arkiv och inte ha exponerats. Däremot rör det nyinköpta försvarsfastigheter – ”både över och under mark” och fastigheter som är av stor vikt för totalförsvaret.

En fastighetsägare som berörs är Fortifikationsverket som äger och förvaltar försvarsmaktens fastigheter, vilket Sveriges Radio avslöjade i somras.

- Det Lantmäteriet har meddelat oss är att de haft en säkerhetshotande händelse och att våra skyddsvärden skulle kunna vara berörda. Det är den informationen vi har fått, säger Fortifikationsverkets säkerhetsskyddschef Anders Henningsson.
- Vi har inte fått bekräftat att det skulle vara någon sekretessbelagd eller säkerhetskyddsklassificerad information som är berörd av händelsen.

I Lantmäteriets arkiv finns detaljerade kartor och uppgifter om varenda fastighet i hela Sverige inklusive militära installationer och skyddsobjekt.
Foto: JOHAN DANIELSON / FORTIFIKATIONSVERKET

Ett exempel på hemlig uppgift som identifierats i arkivet, enligt Expressens

uppgifter, är beskrivningar av en installations hemliga funktion vid ett eventuellt krigstillstånd. I dokumenten kring fastigheten stod i klarskrift hur objektet ska användas vid krig och dess strategiska syfte.

Även Lantmäteriets kundcenter har systematiskt lämnat ut dokument till allmänheten helt utan sekretessprövning – i strid med lagen och de interna reglerna.

SÄKERHETSSKYDDSLAGEN

- Lag som reglerar säkerhetsskydd för verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av internationella säkerhetsskyddsåtaganden. Gäller både offentliga och privata aktörer. Kräver säkerhetsskyddsanalys och skyddsåtgärder bland annat för informationssäkerhet och ska förebygga att säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter röjs.
- Tillsynsmyndigheten kan besluta om sanktionsavgifter för överträdelser av lagen, med belopp mellan 25 000 och 50 miljoner kronor (10 miljoner för myndigheter).

Hur mycket sekretesskyddat material som läckt ut är det ingen som vet och går enligt Lantmäteriets utredningar inte att ta reda på – arkivets loggsystem är bristfälligt. Myndigheten har försök att göra skadebedömningar till Säkerhetspolisen men misslyckats ge några svar.

Men en granskning som myndighetens säkerhetsskyddsavdelning gjort av ett antal hemliga akter visar att de har lämnats ut, i vissa fall flera gånger och att hemlig information har läckt ut.

Säkerhetsskyddslagen reglerar säkerhetsskydd för verksamheter som är av betydelse för Sveriges säkerhet eller som omfattas av internationella säkerhetsskyddsåtaganden.
Foto: JENS CHRISTIAN

Dokument visar att generaldirektören känt till att det funnits sekretessbelagd information och skyddade personuppgifter i arkiven. Och att det larmats om detta på olika nivåer i organisationen vid flera tillfällen. Varningar som myndighetsledningen och generaldirektör Susanne Ås Sivborg inte tagit på tillräckligt stort allvar, enligt Expressens granskning.

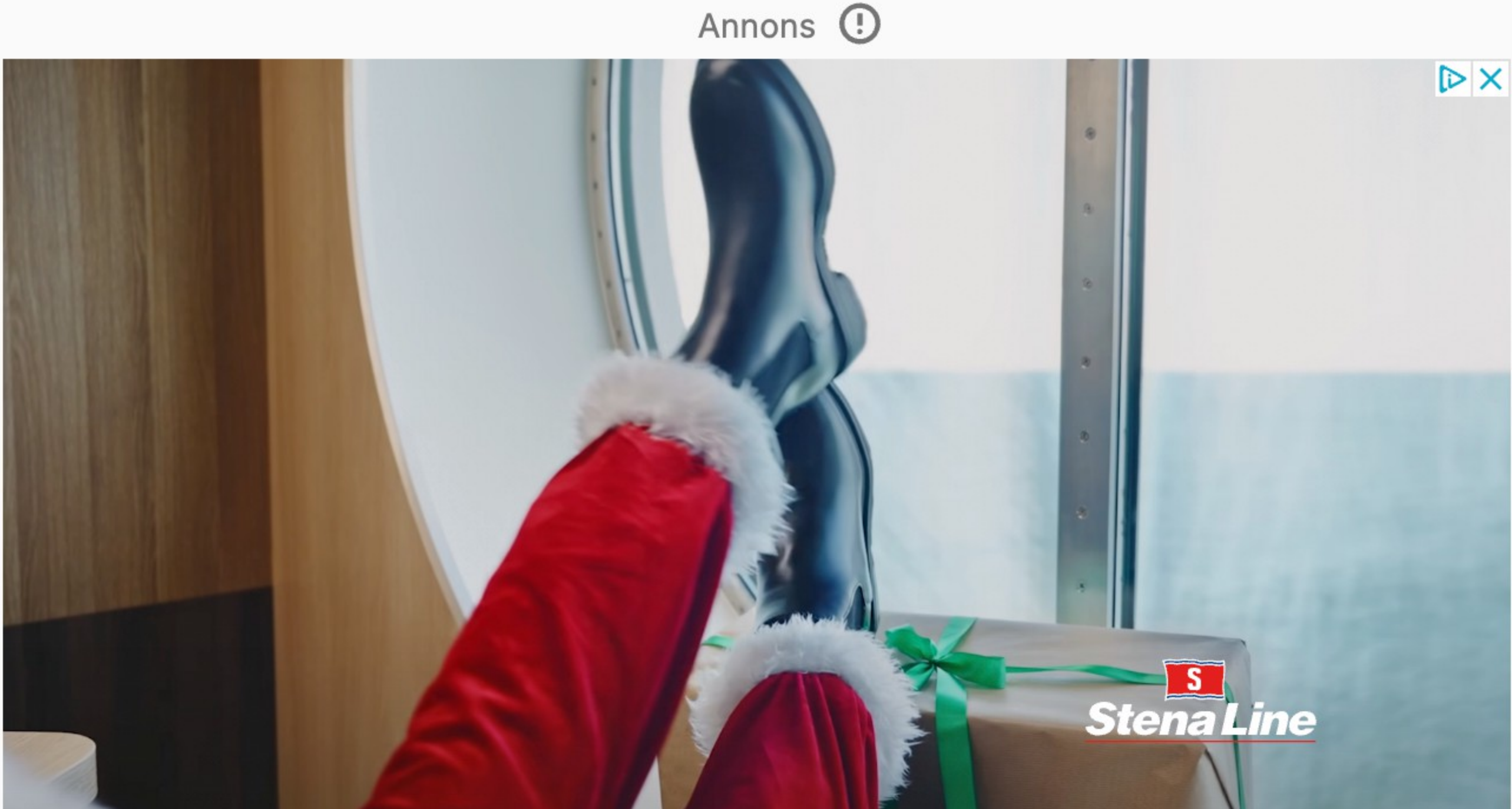
I januari 2021 konstaterade en rättsutredning kring skyddade personuppgifter att om det inte går att åtgärda bristerna måste myndigheten överväga om tjänsten ska stängas ner. Liknande synpunkter fördes fram redan 2018 i en utredning som också delgavs ledningsgruppen. Då konstaterades det att "åtgärder behöver göras skyndsamt".

Efter att Ryssland började sitt anfallskrig mot Ukraina 2022 och säkerhetsläget kraftigt försämrats har situationen ställts på sin spets. Den skarpaste varningen kom i april 2023, över ett år innan arkivet panikstängdes. Då skrev Lantmäteriets säkerhetsskyddschef i en tillsynsrapport att de hittat akter som omfattas av försvarssekretess i det öppna arkivet och att det är omöjligt att veta hur mycket mer hemligheter det finns där. Rapporten delgavs direkt till generaldirektören och hon fick rekommendationen att skyndsamt vidta åtgärder för att stoppa läckaget av hemlig information.

” Stoppa alla digitala tjänster

”Gör översyn av/stoppa alla digitala tjänster där kunder har direkttillgång till icke-bedömda förrättningsakter.” står det i rapporten.
”Tillse att sekretessbedömningar görs av alla akter vid utlämnande, inklusive de som lämnas ut från Kundcenter och från enskilda kontor.”
Rekommendationer som myndigheten sedan inte följde.

Informationsinnehåll

- Det finns information i Fastighetsregistret idag som omfattas av ~~det gäller framförallt~~ beskrivande text, berörkretsar och ~~(ex. typkoder).~~ Åtgärder behöver göras skyndsamt.
 - Utreda vilka juridiska och tekniska möjlighe ter vi har för att genomföra anpassning av registerinnehåll (gallring, rättning m.m).
 - Genomföra anpassning av registerinnehåll enligt riktlinjer som tas fram i punkten ovan.
 - Utvecklad åtkomsthantering.

December 2018

”Skyndsamma åtgärder”

Informationssäkerhetsprojekt slår fast att det finns säkerhetsklassskyddade och hemliga uppgifter i arkivet (kartor, ritningar och detaljerade beskrivningar) och att ”åtgärder behöver göras skyndsamt”.

”Stäng ner direktåtkomst”

Rättsutredning konstaterar att det finns skyddade personuppgifter i arkivet och att det finns risk att de röjs i tjänsten för direktåtkomst för utomstående kunder. Om åtgärder ej är möjligt uppmanas ledningen stänga ner direktåtkomst till arkivet.

Hemliga försvarsuppgifter

Intern tillsynsrapport varnar för att det finns hemliga uppgifter i arkivet som rör försvaret och totalförsvaret. Myndighetens ledning uppmanas åtgärda eller stänga ner direktåtkomst för externa kunder.

Stänger ner omedelbart

Generaldirektör Susanne Ås Sivborg uppger att hon först nu får bekräftade uppgifter om sekretesskyddat material i arkivet. På styrelsemötet informerar tre höga chefer om bristerna och konsekvenserna om inget görs – styrelsen beslutar att de omedelbart måste stoppa utflödet av hemliga uppgifter.

”En sådan arbetsättsförändring kan endast genomföras i dialog med generaldirektören då den är av strategisk betydelse för Lantmäteriet” skrev i augusti 2023 chefen för verksamhetsområdet i ett svar.

Senare i samma rapport trycktes återigen på att frågan om att stänga ner tillgången till arkivet är en fråga för ”generaldirektören i dialog med regeringen” eftersom den är av strategisk betydelse.

Frågor som är av ”strategisk betydelse” ska enligt myndighetens arbetsordning hanteras av styrelsen. Även myndighetsförordningen säger att principiellt viktiga frågor ska lyftas till styrelsen.

Exakt vilken dialog som fördes med generaldirektören vid den tidpunkten är oklart men de kommersiella kundernas tillgång till arkiven var oförändrad fram till maj 2024.

Tillgången till arkiven var oförändrad fram till maj 2024.
Foto: MAGNUS LEJHALL

På regeringskansliet är det Landsbygds- och infrastrukturdepartementet som ansvarar för Lantmäteriet. Enhetschefen Lina Martinsson skriver i en kommentar att:

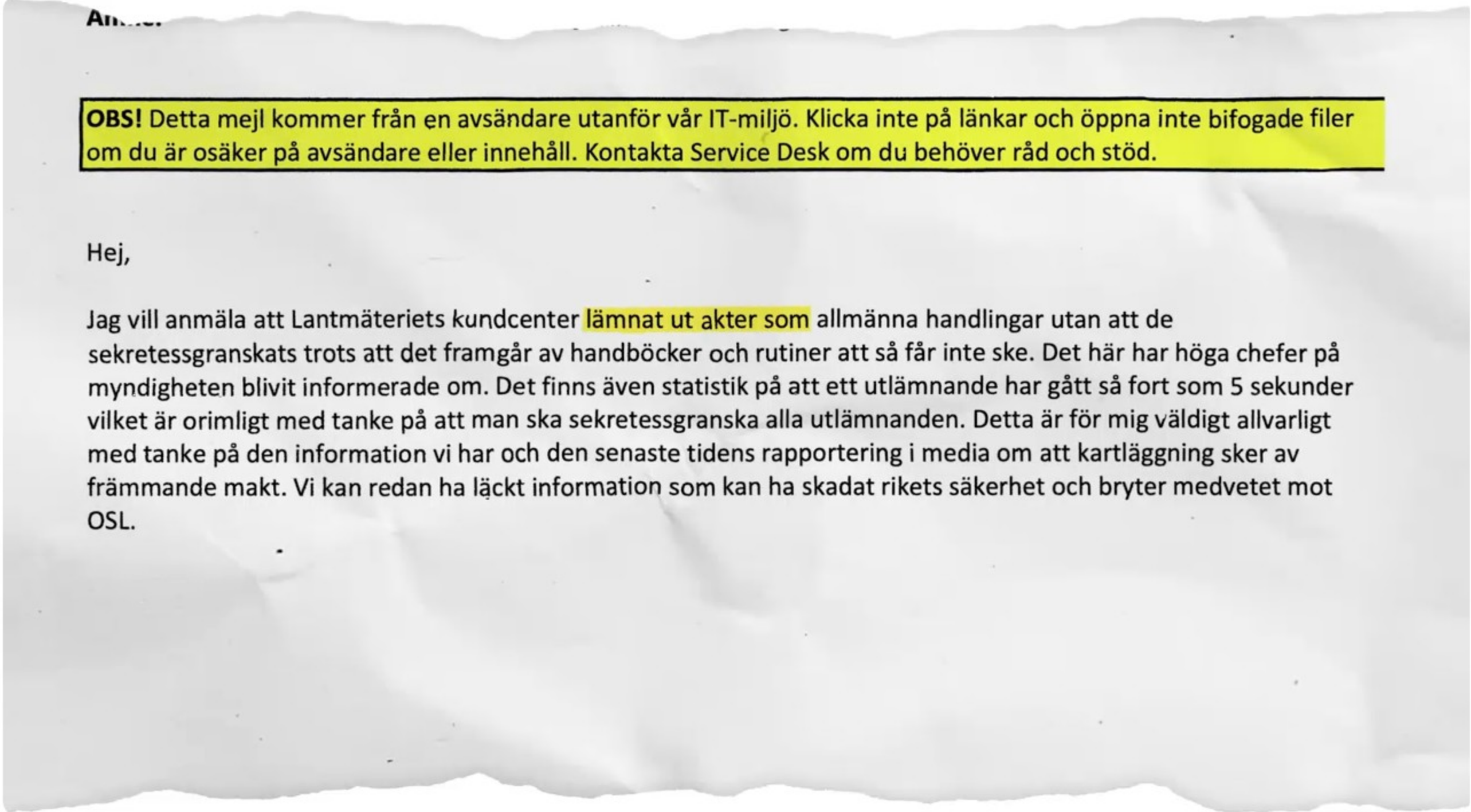
”Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har inte fått del av någon information om att Lantmäteriets säkerhetsskyddschef har varnat internt på det sätt du beskriver. Frågor om den interna kommunikationen hänvisar jag till Lantmäteriet.”

Departementet uppger att de sedan tidigt i våras fått löpande information från Lantmäteriet och att de följer ärendet noga.

”Kan ha skadat rikets säkerhet”

Den 12 mars i år valde en anonym medarbetare på Lantmäteriet att slå larm till myndighetens visselblåsartjänst, då var det kundtjänstens bristfälliga hantering som var i fokus.

"Jag vill anmäla att Lantmäteriets kundcenter lämnat ut akter som allmänna handlingar utan att de sekretessgranskats trots att det framgår av handböcker och rutiner att så får inte ske", skrev anmälaren.

Och i nästa mening: "Det här har höga chefer på myndigheten blivit informerade om".

Statistik visade att ett utlämnande kunde gå så snabbt som på fem sekunder, uppgav visselblåsaren. En akt kan innehålla hundratals sidor.

"Vi kan redan ha läckt information som kan ha skadat rikets säkerhet och bryter medvetet mot OSL" (Offentlighets- och sekretesslagen), skriver visselblåsaren.

Statistik visade att ett utlämnande kunde gå så snabbt som på fem sekunder, uppgav visselblåsaren.
Foto: LISA MATTISSON / DN TT NYHETSBYRÅN

Anmälan blev ett fall för myndighetens chefsjurist och snart visade det sig att även avdelning Säkerhet och säkerhetsskydd arbetade med samma uppgifter och fått bekräftat från personal på kundcenter att de rutinmässigt lämnade ut handlingar utan sekretessgranskning – i strid med de interna reglerna.

I intervjuer med anställda på kundtjänst, som säkerhetsavdelningen gjorde, framgår att kundcenters verksamhet i själva verket var uppbyggd kring att reglerna inte skulle följas.

Trots att personal på avdelningen i flera omgångar fått utbildningar där just kravet på sekretessprövning lyfts.

"Vid fråga kring om hur länge det här förfaringssättet pågått kan inte XX påminna sig om att det skett på annat sätt", vittnade en anställd.

Myndigheten har försök att göra skadebedömningar till Säkerhetspolisen men misslyckats ge några svar.
Foto: ANDERS WIKLUND / TT

Enligt ett annat dokument har personalen på kundcenter flera gånger själva lyft frågan i olika forum på myndigheten – utan någon reaktion.

Vi bara väntade på att det skulle explodera

Enligt flera källor ska delar av myndighetens ledning tvärtom talat om att myndigheten måste ha "riskaptit" när det gäller just utlämnandet av allmänna handlingar. Riskaptit är ett uttryck som har använts bland annat på ledningsgruppens möten inför generaldirektören – enligt källorna.

- Hela situationen fick mig att tänka på IT-skandalen på Transportstyrelsen, vi bara väntade på att det skulle explodera, säger en källa.

Lantmäteriets slogan är "Vi känner till varenda plats i Sverige".
Foto: LISA MATTISSON / DN

Frågan om hur Lantmäteriet lämnar ut allmänna handlingar har varit ett problem under lång tid – som myndighetens ledningsgrupp inte fullt ut hanterat. Genom åren har det kommit larm på larm. Internrevisionen slog 2021 larm om omfattande brister i hanteringen av sekretessen och gav 17 rekommendationer till förbättringar. Varav fyra var i den allvarligaste kategorin som visar på brister "med risk för stor påverkan".

När internrevisionen tre år senare under våren 2024 följde upp hur myndigheten åtgärdat bristerna var 15 punkter fortfarande inte åtgärdade.

Kvarstår en betydande risk

"...det kvarstår en betydande risk för brister i sekretessprövningen inför ett utlämnande av allmän handling vilket i förlängningen utgör en risk för felaktigt utlämnande, skada för Sveriges säkerhet och skada för individ med skyddade personuppgifter." skrev internrevisionen i uppföljningsrapporten som presenterades för myndighetens styrelse först några veckor efter att arkivet stängts ner.

Enligt chefen för internrevisionen Johan Clasenius var det en formulering som skrevs under våren – före nedstängningen av arkivet i maj. Han säger att händelsen har påverkat verksamheten i väldigt stor omfattning. Han beklagar att de risker som internrevisionen varnade för 2021 nu också har inträffat.

- Det är ju inte bra för myndigheten eller för Sverige att de här riskerna har realiserats och inträffat, säger Johan Clasenius.

Hur Lantmäteriet hanterar risker är en del av Riksrevisionens årliga revision av myndigheten.
Foto: LISA MATTISSON / TT

I en parallell utredning under 2021 av myndighetens regelefterlevnad påpekade internrevisionen ännu fler brister med tio punkter i den allvarligaste kategorin. Våren 2024 var sex punkterna ännu inte åtgärdade.
I undersökningen slog medarbetarna själva larm om myndighetens brist på respekt för lagen.

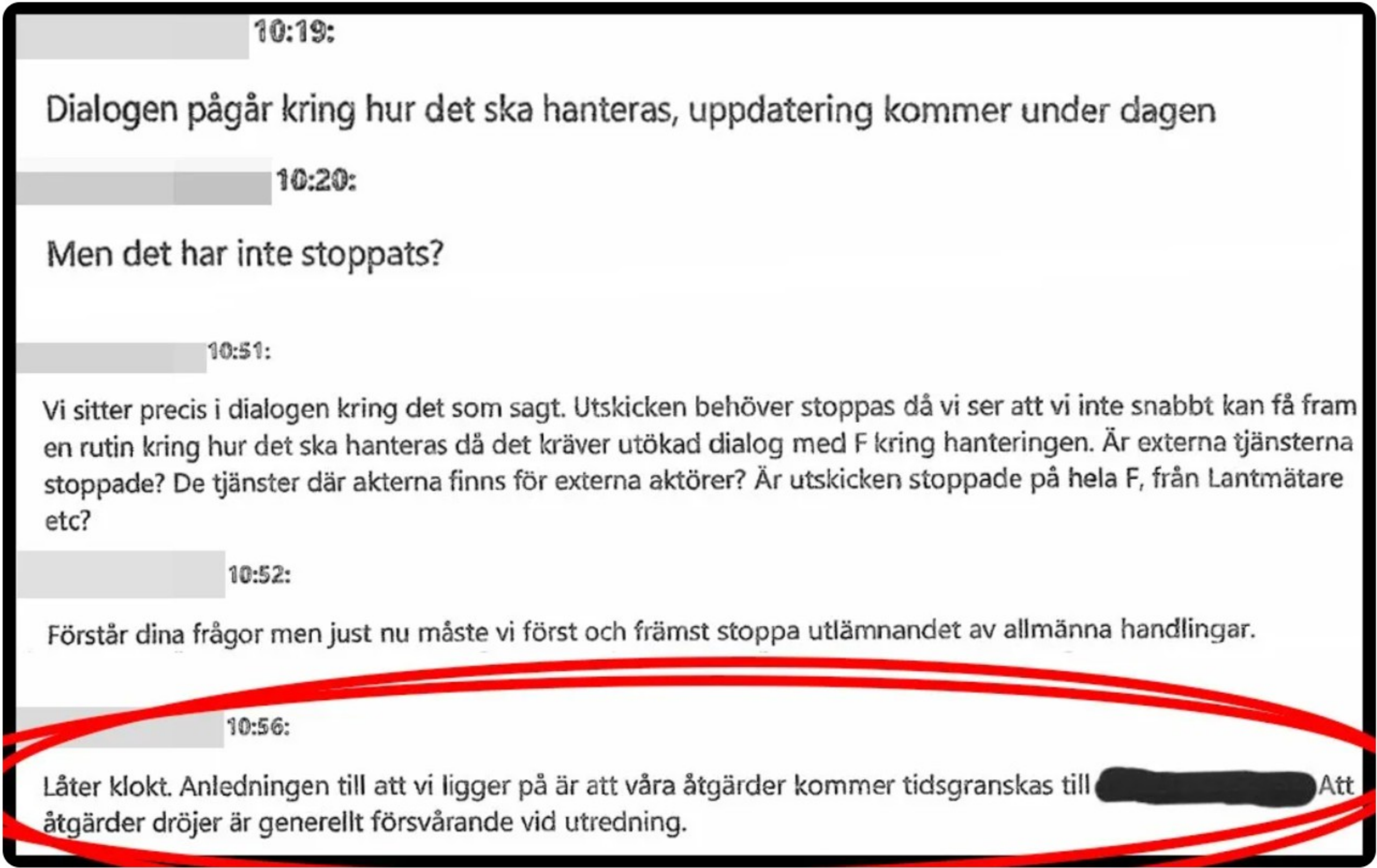
”Väldigt mycket avkall på regelefterlevnad till förmån för service och innovation som ger en kundnöjdhet eller publicitet.”
Internrevisionen beskrev också hur myndighetens jurister pressas och utsätts för påtryckningar ”för att juridiska utredningar ska anpassas till verksamhetens behov i stället för att se till lagstiftningen.” och hur det saknas rutiner för hur frågor som beslutas i strid med rekommendation från jurist ska hanteras.
Hur Lantmäteriet hanterar risker är en del av Riksrevisionens årliga revision av myndigheten.

Det var först efter att en visselblåsare anmälde saken och den kom till styrelsens kännedom som arkivet stängdes ner i panik.
Foto: JANERIK HENRIKSSON / TT

I en samling dokument som lämnats in till Riksrevisionen finns en intern mejlkonversation mellan chefen för kundcenter och beredskapschefen. Den visar hur beredskapschefen försöker få chefen för kundtjänst att lova att de nu ska sluta lämna ut handlingar utan sekretessprövning.
Kundtjänstchefen undrar sedan hur det blir med de externa tjänsterna, ”är de också stoppade?”

Att de förstod att situationen var allvarlig och kunde få rättsligt efterspel blir tydligt av konversationen. "Att åtgärder dröjer är generellt försvårande vid utredning" skriver beredskapschefen.

Mejlkonversationen mellan chefen för kundcenter och beredskapschefen.

Kundcenter stoppade då det okontrollerade utlämnandet av allmänna handlingar, men det skulle dröja ytterligare två månader innan myndigheten slutligen stängde de kommersiella kundernas direkt-access till de känsliga arkiven. Det skedde först efter att larmet slutligen nått myndighetens styrelse.

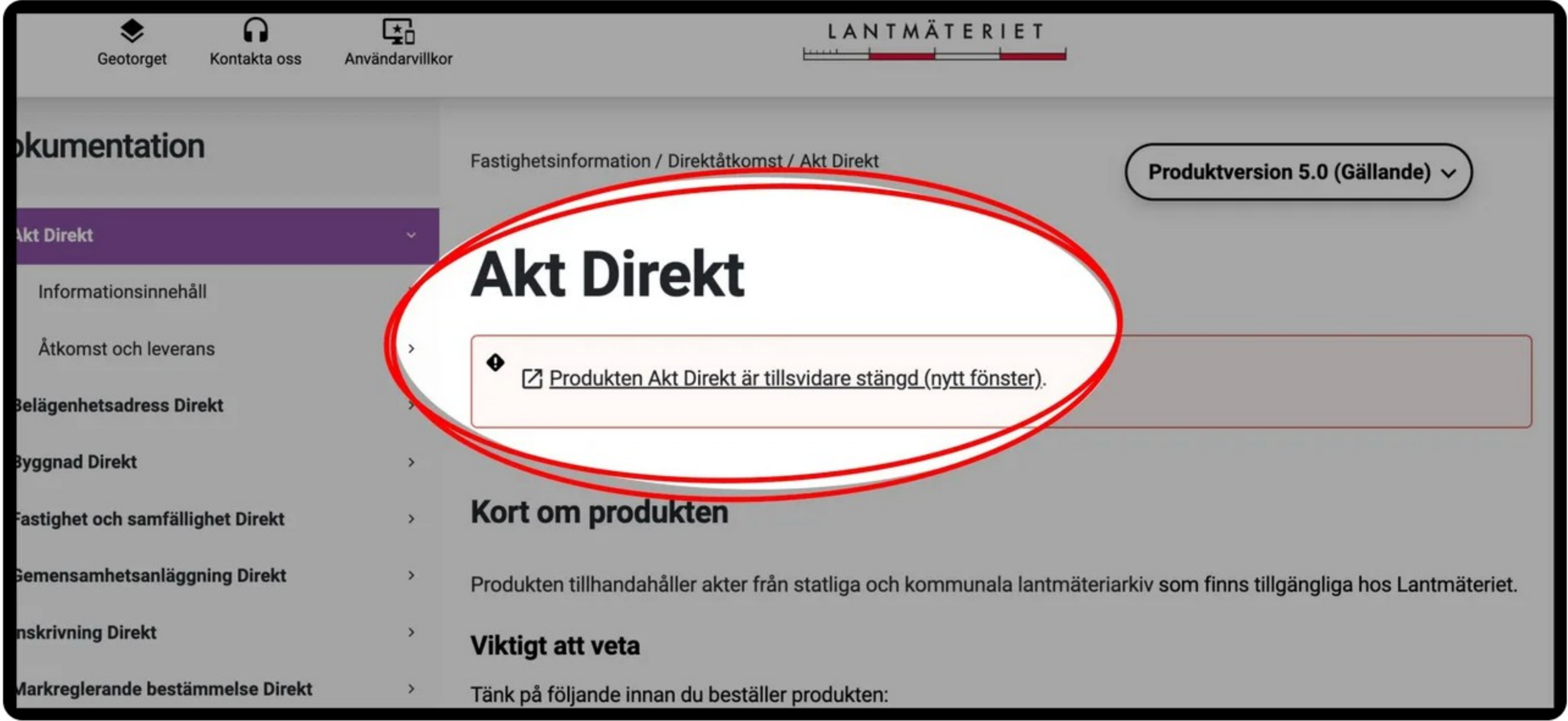
Det var inte aktuellt

Lantmäteriets generaldirektör Susanne Ås Sivborg säger att det var först i maj 2024 som hon fick bekräftat att det fanns hemliga uppgifter i arkivet och hon då agerade direkt.

– Att stänga ner tjänsterna utan att ha fått det bekräftat var inte aktuellt med tanke på de konsekvenser som en sådan här stängning får för samhället, säger Susanne Ås Sivborg.

Men du har ju genom åren fått flera skarpa rekommendationer om att stänga ner åtkomsten för externa kunder. 2021 säger man det och även i april 2023?

– Ja, och vi har vidtagit åtgärder kontinuerligt och vi granskar ju handlingarna när de upprättas och har också kontinuerligt vidtagit åtgärder för att säkerställa att information som är känslig av något sekretesskäl inte ska finnas tillgänglig.

I maj stängde Lantmäteriet utan förvarning ner hela sitt arkiv.

Anders Henningsson på Fortifikationsverket säger att han inte känner till de interna larmen på Lantmäteriet.

Hur ser du då på att de har fått den typen av varningssignaler och inte agerat på över ett år innan man stänger ner arkivet?

– Jag vill ju inte uttala mig om just den konkreta informationen innan jag ser vad det rör sig om. Men det är naturligtvis så att vi på vår myndighet förväntar oss att andra myndigheter har ett tillfredsställande säkerhetsskydd, säger Anders Henningsson.

[Läs en längre intervju med generaldirektören här:](#)

Säkerhetspolisen uppger i en kommentar att de i egenskap av tillsynsmyndighet har löpande kontakter och dialog med Lantmäteriet och att de har en pågående tillsyn hos myndigheten.

Lantmäteriets tidigare säkerhetsskyddschef Peter Wengrud säger att han nu inte kan kommentera ärendet.

– När jag lämnade Lantmäteriet hade vi gjort en anmälan av säkerhetshotande händelse och den hade vi inte fått återkoppling på från tillsynsmyndigheten och i och med det kan jag inte uttala mig om ärende. Det vore att föregripa resultatet av tillsynsmyndighetens arbete, säger han.

EXPRESSEN GRANSKAR

Tipsa oss här – anonymt, säkert och krypterat

Publicerad 20 nov 2024 kl 06.00
Uppdaterad 3 dec kl 10.27

Ämnen i artikeln
[Lantmäteriet](#)

[Dela artikel](#) [Kopiera länk](#)

[Anmäl text- och faktafel](#) [Anmäl till Medieombudsmannen](#)

 Detta är en nyhetsartikel. Expressen granskar, avslöjar och ger dig senaste nyheterna på ett objektivt och sakligt sätt. [Mer om oss här.](#)

EXPRESSEN AVSLÖJAR
Förvarshemligheter läckte ut: Stoppades inte trots år av larm
Generaldirektör Susanne Ås Sivborg fick flera varningar

EXPRESSEN AVSLÖJAR
Hot om fängelse fick styrelsen att stänga ner i panik
För avslöjades skandalen • Järnåttan varning

Läs Expressens avslöjanden om skandalen på Lantmäteriet

Susanne Ås Sivborg mörkade läckor för regeringen

Här avslöjas hon: Chefen för Lantmäteriet mörkade för regeringen

Oron på Lantmäteriets chefsmöte: "Skaka galler"

Tidig beräkning försvårar försvar

Vill höra Lantmäteriet

TIPSA OSS
SMS/MMS: **0790 - 643 643**
Mejla: tipsa@expressen.se
[Fler tipsalternativ](#)

PRENUMERATION
[Expressen Premium](#)
[Expressen +Allt](#)
[Pappersprenumeration](#)

KONTAKTA OSS
[Redaktionen](#)
[Kundservice](#)
[Press](#)
[Jobba hos oss](#)
[Om Expressen](#)
[Information in other languages](#)

ANSVARIGA
Chefredaktör: [Klas Granström](#)
Biträdande chefredaktör: [Karin Olsson](#)
Kulturchef: [Victor Malm](#)
Politisk redaktör: [Patrik Kronqvist](#)
Verkställande direktör: [Anders Eriksson](#)
Annonsdirektör: [Paul Brandenfeldt](#)
Webbredaktör i tjänst: [Adam Koskelainen](#)

[Hantera kakor](#)
[Kakpolicy](#)
[Upphovsrätt och AI](#)

[Personuppgifter](#)
[Annonser](#)
[Bonnier News](#)

[Anmäl störande/felaktig annons](#)
[Sitemap: A till Ö](#)

Expressens granskning har visat att **Lantmäteriets** generaldirektör Susanne Ås Sivborg fick upprepade larm om att det fanns försvarshemligheter och skyddade personuppgifter i arkiv som kommersiella kunder hade tillgång till. Över ett år innan panikstängningen av arkivet i maj 2024 fick hon rekommendationen att agera skyndsamt och stoppa tillgången för externa kunder.

I en videointervju kommenterar nu Susanne Ås Sivborg nedstängningen av arkivet och larmen.

– Jag fick information bekräftat strax före det styrelsemöte som vi hade den 22 maj och det var också anledningen till att vi hade satt in det extra styrelsemötet, säger hon.

Expressens reporter Mattias Carlsson ringer upp Susanne Ås Sivborg.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Men du har ju genom åren fått flera skarpa rekommendationer om att stänga ner åtkomsten för externa kunder. 2021 säger man det och även i april 2023?

– Ja, och vi har vidtagit åtgärder kontinuerligt och vi granskar ju handlingarna när de upprättas och har också kontinuerligt vidtagit åtgärder för att säkerställa att information som är känslig av något sekretesskäl inte ska finnas tillgänglig.

Men uppenbarligen har ju det inte varit nog eftersom ni ändå tvingades att mer eller mindre i panik stänga ner allting i maj.

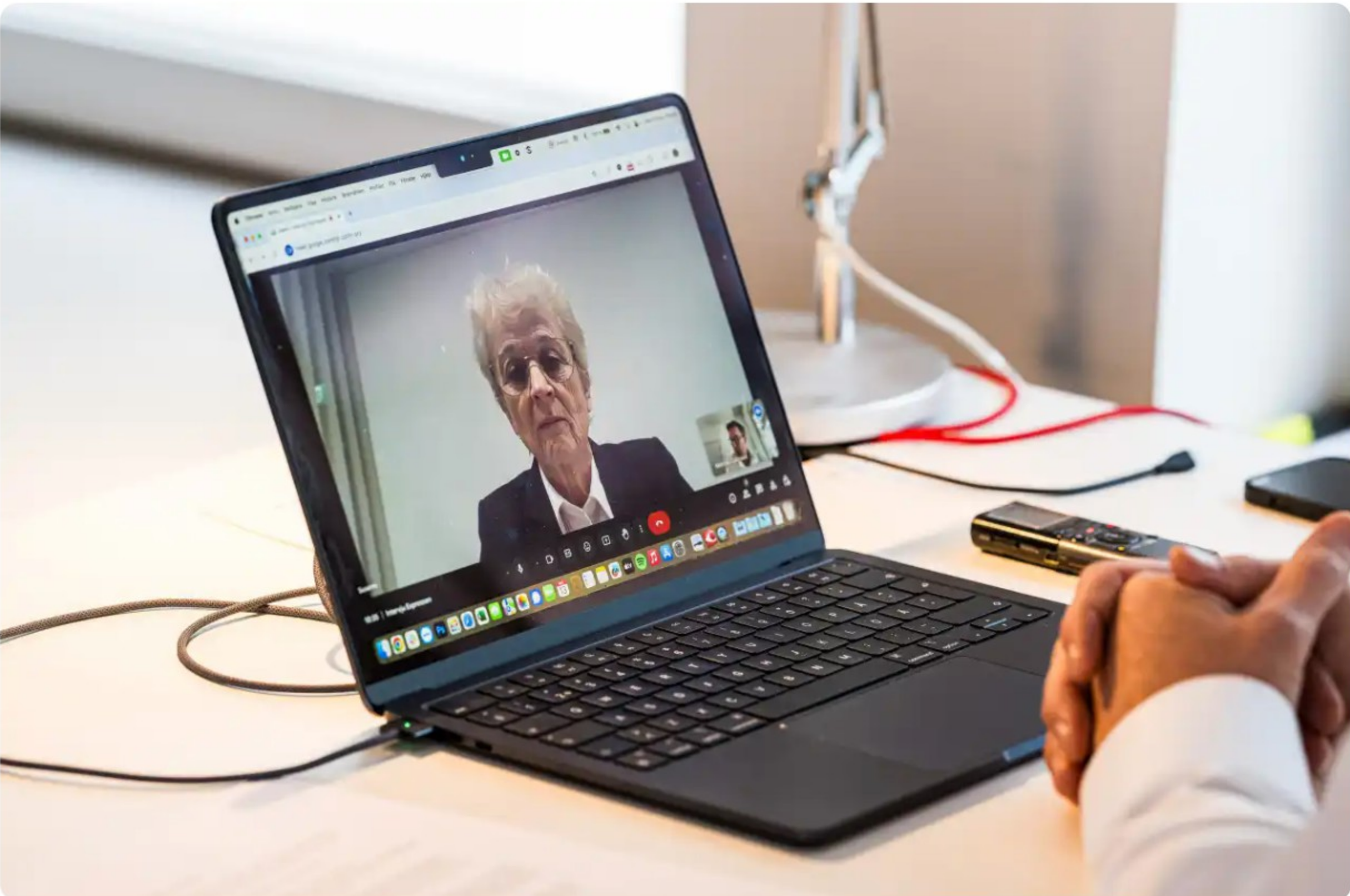
– Nej, det är ju så att den här sekretessgranskningen som ska göras eller har gjorts när ett ärende upprättats har visat sig inte vara tillräcklig utan det var ju då anledning till att vi stängde tjänsterna, eftersom att vi fick bekräftat att det fanns information som var sekretessbelagd i våra tjänster.

”

Jag behövde få bekräftat att det verkligen var så

Men det var bekräftat i en intern tillsynsrapport som varnar och säger just att det finns hemliga uppgifter i arkivet. Och då uppmanar man ledningen att stänga ner direktåtkomst för externa kunder. Det är ju april 2023, över ett år innan man stänger ner.

– När den här informationen kom till min kännedom så vidtog vi åtgärder runt det här. Och som jag sa, jag behövde också få det bekräftat att det verkligen var så att det fanns sekretessbelagd information i tjänsterna och det fick jag bekräftat i maj 2024 och det var då vi stängde tjänsten.

”Jag fick det bekräftat i maj 2024 och det var då vi stängde tjänsten”, säger Susanne Ås Sivborg.

- Krav på 18 miljoner efter dödsolyckan Gröna Lund
- **09.24**
Misstänkta våldtäktsutredningen mot Mbappé läggs ner
- **08.01**
Riksrevisionen har granskat Säpo
- **07.20**
Halkkaos på E6 i Halmstad
- **07.13**
Helikopter beskjuten med grön laser i Malmö
- **06.42**
Morgonens nyheter i korthet 12 december

Annonss

PREMIUM-REDAKTIONEN TIPSAR

LÄS ALLA VÅRA MAGASIN HEMIFRÅN MED PREMIUM

Som prenumerant får du alla nummer digitalt – direkt när de kommer ut

SENASTE PREMIUMARTIKLARNA

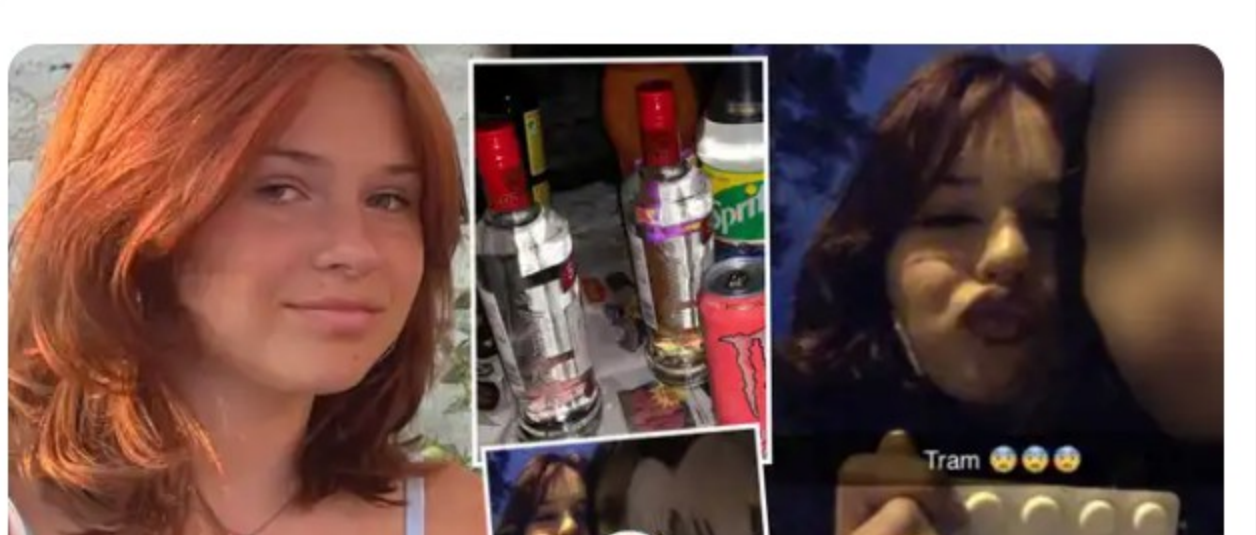
- PREMIUM** Idag 11.00
Jag skäms för att inte ha pengar
- PREMIUM** I går 17.00
Nobels efterfest inifrån – frågorna till spådamen
- PREMIUM** I går 11.00
Det får man inte säga när man söker efter kärleken
- SJUKDOMAR OCH BESVÄR** I ...
Uppblåst eller gasig mage? Då kan det vara tecken på något allvarligt
- PREMIUM** I går 05.00
Personlighetsdraget bakom flest skilsmässor

SLAGET OM USA

Läs hela reportageserien

"PAPPAS TÖS"

DOKUMENTÄR: Ingela Bringebäck dödade sin far – minns ingenting

Att det inte skulle vara bekräftat att det fanns hemliga uppgifter i arkivet innan maj 2024 motsägs av dokument men också av Expressens uppgiftslämnare.

– Det hade flera gånger konstaterats och bevisats. Men det som dessutom kom fram i maj 2024, och som ytterligare ställde frågan på sin spets, var konkreta bevis för att hemlig information också hade läckt ut, enligt en källa.

Vid samma tidpunkt kom det dessutom ett fall, som uppmärksammades internt, där någon begärt ut en akt som handläggaren upptäckt hemliga uppgifter i, akten saknade helt varningsflagga för sekretess.

Annons ⓘ

I [protokollet från styrelsemötet](#) den 22 maj då det bestämdes att tillgången till arkivet skulle stängas ner står det att det handlade om ”för styrelsen tidigare okända” brister.

Försvarshemligheter läckte

Klicka på bilden för att läsa avslöjandet

Susanne Ås Sivborg är själv ordinarie ledamot i styrelsen och uppger att ”styrelsen har löpande informerats om frågor av vikt”. I styrelsen sitter bland annat en representant för Försvarsmakten och för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap MSB.

Tog du upp specifikt rekommendationen om att stänga ner direktåtkomsten för externa kunder med resten av styrelsen?

– Jag tog upp den frågan när jag fick det bekräftat att det fanns information som var sekretessbelagd.

Så innan maj i år nämnde du aldrig för styrelsen att du hade fått rekommendationer från din egen säkerhetschef att du kanske måste stänga ner arkivet?

– Jag vill inte gå in på av säkerhetsskäl vilka diskussioner och samtal vi har haft inne i styrelsen.

På vilket sätt skulle det hota säkerheten menar du?

– Ja, säkerhetsskäl. Det kan ju vara så att man diskuterar den här typen av frågor och att man då visar på olika typer av brister eller något liknande som man behöver åtgärda.

Vad hände då Molly, 14, dog?

LYSSNA • Sista kvällen • Hemligheten

DOKUMENTÄR: "Värsta jag sett" • Flickans nya liv efter tortyren

Berättelserna från krigets vardag

MEST LÄST PREMIUM

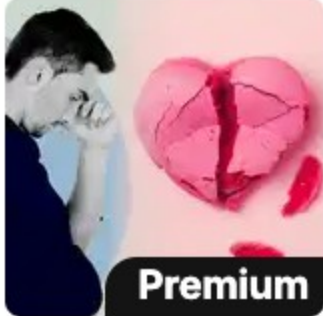
PREMIUM

Det får man inte säga när man söker efter kärleken

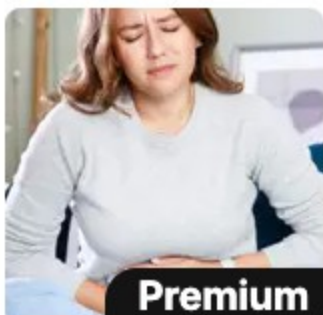
PREMIUM

Personlighetsdraget bakom flest skilsmässor

SJUKDOMAR OCH BESVÄR

Uppblåst eller gasig mage? Då kan det vara tecken på något allvarligt

PREMIUM

Nobels efterfest inifrån – frågorna till spådamen

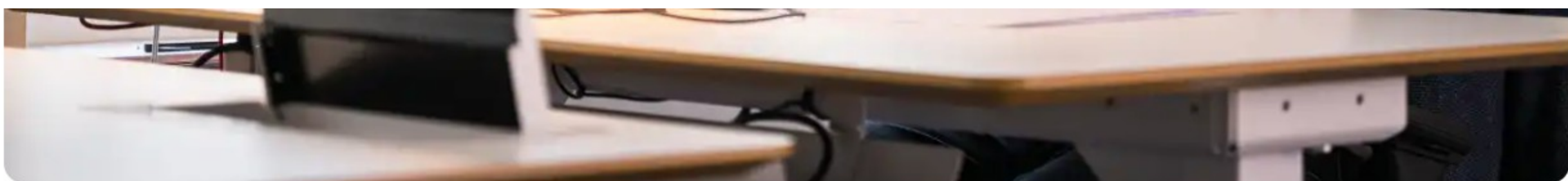
VÄRLDEN

Trumprådgivaren vill att Ukraina ger Krim till Putin

Annons ⓘ

Annons ⓘ

Lantmäteriets generaldirektör, Susanne Ås Sivborg, har under flera år fått varningar om att det fanns hemligheter i arkivet.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Under det avgörande styrelsemötet den 22 maj höll Lantmäteriets dåvarande chefsjurist en dragning om det rättsliga läget i säkerhetsfrågan och visade bland annat styrelsen en presentation med paragrafer från brottsbalken som säger att om man har fått varningar eller hade andra skäl att förstå eller misstänka att hemliga uppgifter läckte så kan man dömas till ansvar.

Vi var tvungna att vidta åtgärder omedelbart

Hur kände du när du såg den Powerpoint-bilden?

– Att vi var tvungna att vidta åtgärder omedelbart, vilket vi också gjorde.

Du känner inte att du riskerar att bli åtalad för det här?

– Ja, det kan ju... Det är så att vi har vidtagit åtgärder så snabbt vi såg att det fanns sekretessbelagd information, vi vidtog åtgärder för att säkerställa att vi just inte skulle bryta mot någon lagstiftning.

Trots larmen vidtogs inte tillräckliga åtgärder för att stoppa problemet.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Enligt myndighetsförordningen och arbetsordningen är du skyldig att informera styrelsen om frågor av vikt - varför informerade du inte styrelsen tidigare?

– Din fråga bygger på felaktiga påståenden. Styrelseordförande och styrelsen har löpande informerats om frågor av vikt, däribland säkerhetsrelaterade frågor. Av säkerhetsskäl – det är belagt med sekretess – kan jag inte gå in på detaljer vad som diskuterats vid dessa möten. När jag fick bekräftat att det fanns sekretessbelagd information tillgängligt i våra digitala tjänster, fick också styrelsen omedelbar kännedom om detta vid ett extrainsatt styrelsemöte den 22 maj.

Lantmäteriets internrevision visade i en rapport 2021 på omfattande brister i myndighetens hantering av sekretess och regelefterlevnad. Ett stort antal rekommendationer på åtgärder gavs för att minska riskerna men när situationen följdes upp var nästan alla punkter lämnade utan åtgärd.

Det är på just det här området som den här mycket allvarliga krisen uppstår. Känner du inte själv då att du borde gjort något tidigare och mer? Att det du har gjort inte har räckt?

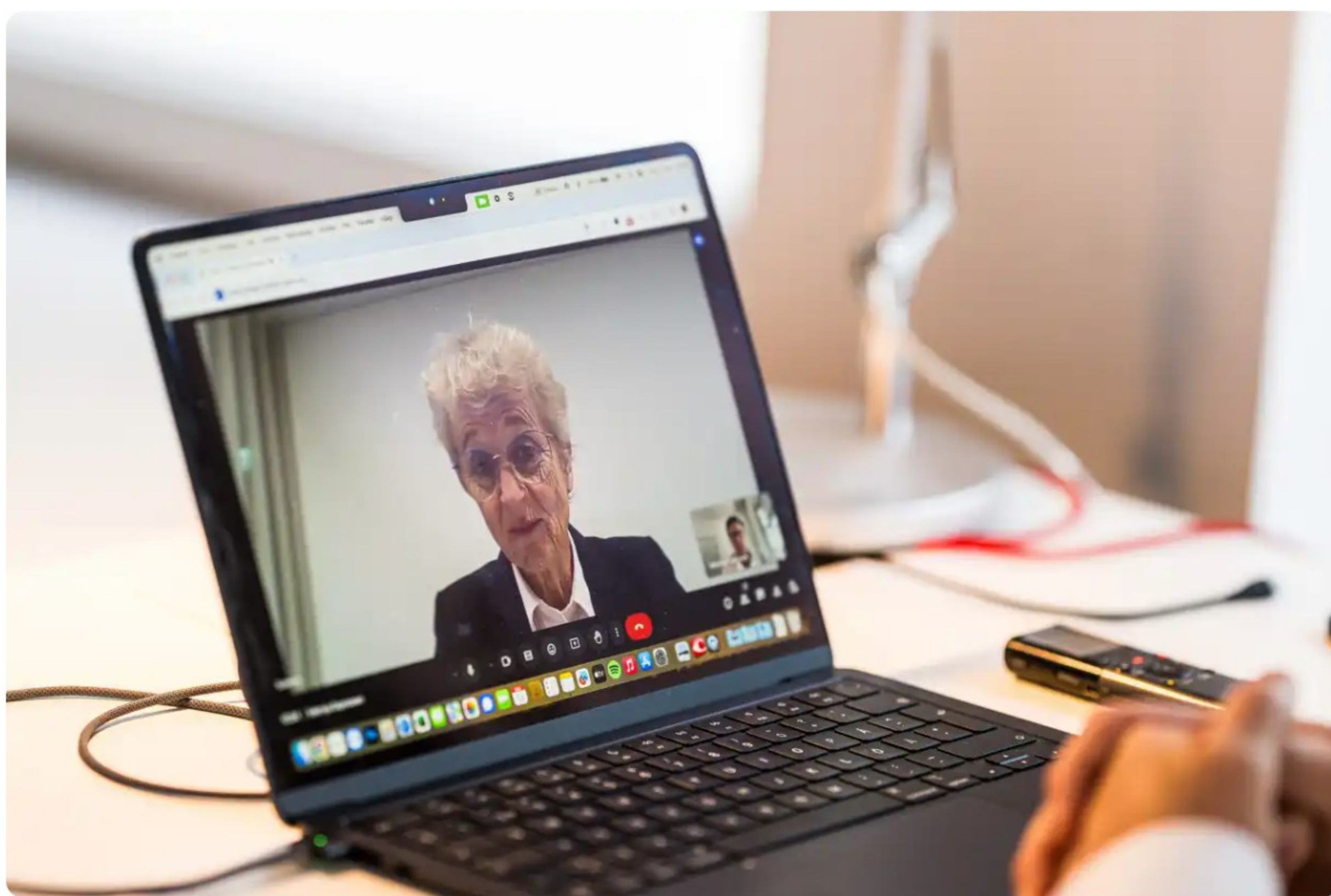
– Som jag sagt så har vi vidtagit flera åtgärder och de åtgärderna har visat sig, som du säger, att implementeringen av dem har tagit för lång tid och det är ett arbete vi måste ta till oss.

Det är ju allas vårt ansvar

Vems ansvar är det?

– Det är ju allas vårt ansvar att se till att de åtgärder som vi vidtar också implementeras i verksamheten på ett regelrätt sätt som givetvis också möter de andra krav som finns på oss som myndighet.

”Det är ju allas vårt ansvar”, säger Susanne Ås Sivborg.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Men det är ju du som är ansvarig, du är generaldirektör. Det är väl du som ska se till att det här händer?

– Jag har också följt upp det här arbetet och som jag sa så har vi vidtagit ytterligare åtgärder. Det är ett kontinuerligt arbete som sker hela tiden och vi måste säkerställa att de verkligen också implementeras ordentligt på det sätt som det ska implementeras på.

Men med tanke på den här krisen känner du att du har medarbetarnas förtroende att fortsätta att leda myndigheten?

– Det är väl en fråga du får fråga medarbetarna om i det här fallet. Jag anser ju att vi har processer, som givetvis alltid kan förbättras, så är det. Men att de här processerna och de åtgärder vi har vidtagit och vidtar nu kommer att leda till att vi får en förbättrad sekretessgranskning.

EXPRESSEN GRANSKAR

Tipsa oss här – anonymt, säkert och krypterat

Ämnen i artikeln

[Lantmäteriet](#)

[Anmäl text- och faktafel](#) [Anmäl till Medieombudsmannen](#)

Detta är en nyhetsartikel. Expressen granskar, avslöjar och ger dig senaste nyheterna på ett objektivt och sakligt sätt. [Mer om oss här.](#)

Hot om fängelse fick styrelsen att stänga i panik

Text: Mattias Carlsson

Hej Lina, jag behöver prata med dig redan ikväll om en liten stund. Vi har haft ett extra styrelsemöte och tagit ett mycket drastiskt beslut som får stora konsekvenser rörande det vi pratade om på vår avstämning. Olle kan komma att söka dig också. Hälsn Susanne

Säkerhetshaveriet på Lantmäteriet

Vid ett dramatiskt möte i maj fick Lantmäteriets styrelse klart för sig omfattningen av säkerhetshaveriet på myndigheten.

Höga tjänstemän informerade om hur de varnat generaldirektören för riskerna att det fanns hemligt material i öppna arkiv. Styrelsen varnades för att det kunde leda till fängelsestraff om inte läckaget av hemliga uppgifter stoppades.

Annonst

UPPTÄCK NYA
SMAKKOMBINATIONER

RECEPT OCH MAT

LE GRUYÈRE®
SWITZERLAND

SMÅKEN FRÅN SCHWEIZ SEDAN 1115.

Ost från Schweiz.
www.cheeseofswitzerland.com

I ett konferensrum på **Lantmäteriets** kontor i Hammarby Sjöstad i Stockholm fick styrelsen under ett extrainkallat möte hela bilden kring det säkerhetshaveri som pågått på myndigheten. Under flera år har interna utredningar varnat för att myndighetens arkiv kunde läcka försvarshemligheter och skyddade personuppgifter.

Generaldirektören Susanne Ås Sivborg hade också två gånger, 2021 och 2023, fått rekommendationer att stänga ner arkivet för externa kunder – något som inte skett.

Det extra styrelsemötet kom till efter ett ledningsgruppsmöte tidigare i maj där generaldirektören återigen uppmanades att stänga arkivet. Då insisterade chefsjuristen på att frågan måste lyftas till styrelsen, enligt Expressens uppgiftslämnare.

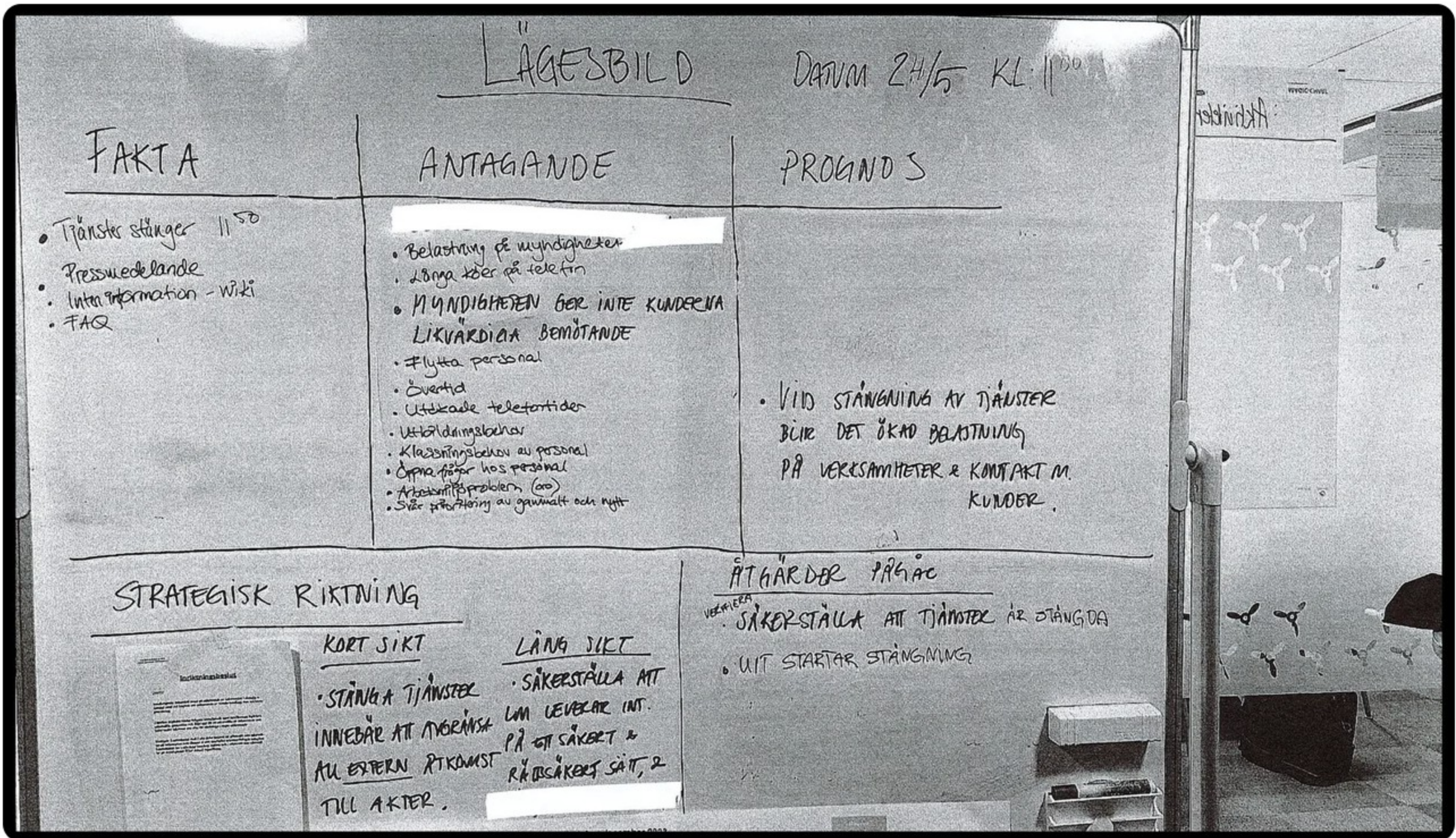

Foto hämtat från Lantmäteriets loggbok för krishanteringen i maj.

Styrelsemötet, som hölls den 22 maj, inleddes med att generaldirektören Susanne Ås Sivborg gav ”övergripande information om upptäckta förhållanden och ärendets art.”

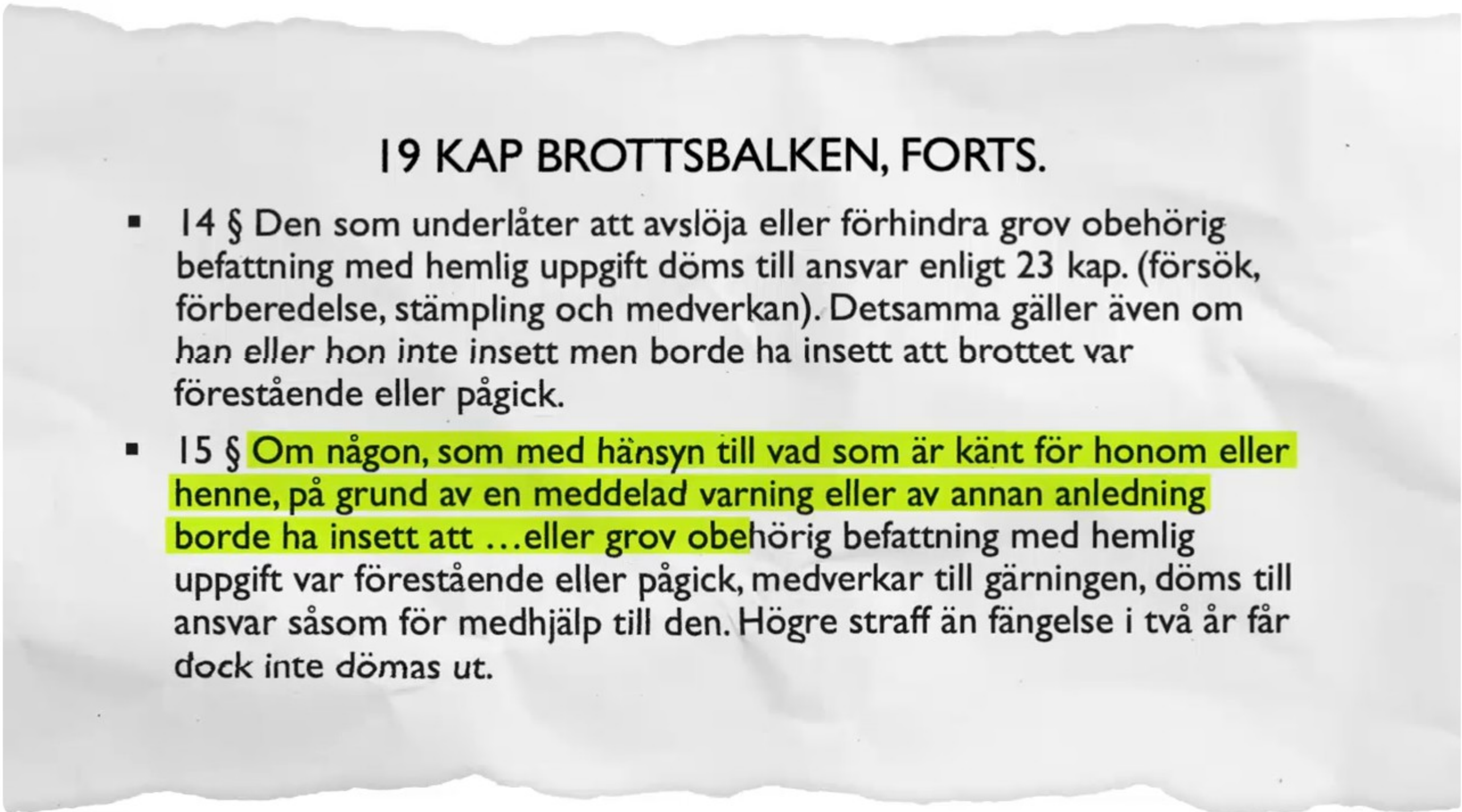
” Det blev väldigt dålig stämning

Men därefter fick styrelsen hela bilden från flera av generaldirektörens underchefer. Efter den dragningen beslöt styrelsen att myndigheten omedelbart måste stänga ner arkivtjänsterna.

– Det blev väldigt dålig stämning, säger en person med insyn.

Chefsjuristen Maria Monthure höll en presentation om lagen kring sekretess, säkerhetsskydds- och säkerhetskänslig verksamhet.

Bland annat visade juristen upp ett bildspel med paragrafer i brottsbalken som säger att den som känt till men inte stoppat läckage av sekretesskyddat material kan dömas för medhjälp till grov obehörig befattning med hemlig uppgift.

Säkerhetsskyddschefen Peter Wengrud och beredskapschefen Mattias Johansson visade hur det genom åren flera gånger slagits larm om riskerna. Och att utredningar visat att det finns hemliga uppgifter i arkivet och att dessa också har läckt ut.

Enligt protokollet återupprepade säkerhetsskyddschefen uppmaningen att stänga tjänsterna för direktåtkomst.

Efter deras presentation hade styrelsen, där representanter för Försvarsmakten och MSB ingår, en enskild överläggning innan de beslutade att myndigheten omedelbart måste stoppa allt utflöde av hemligt material – i praktiken att stänga ner all extern tillgång till arkiven.

Styrelsen noterade i protokollet att beslutet baserar sig på ”för styrelsen tidigare okända brister”.

Susanne Ås Sivborg säger att hon vidtog åtgärder så fort hon, i maj 2024, fick bekräftat att det fanns hemliga uppgifter i arkivet.

– Att stänga ner tjänsterna utan att ha fått det bekräftat var inte aktuellt med tanke på de konsekvenser som en sådan här stängning får för samhället, säger Susanne Ås Sivborg.

Susanne Ås Sivborg, generaldirektör för Lantmäteriet.
Foto: NATASJA KAMENJASEVIC / LANTMÄTERIET

SUSANNE ÅS SIVBORG
Generaldirektör för Lantmäteriet
Ålder: 65
Bor: Stockholm
Lön: 134 300 kronor i månaden
Tillträdde som generaldirektör 1 januari 2018, fick i augusti 2023 förlängt förtroende av regeringen fram till december 2026.

Styrelseordförande Olle Sundin uppger till Expressen att styrelsen inte hade någon kännedom om bristerna före maj 2024.

Innan det så hade ni ingen kännedom om det?

– Nej, det är min uppfattning, säger han.

Hur ser du på att generaldirektören har mörkat det här för styrelsen?

Och varför har ni inte fått veta det här?

– Det vet jag inte, jag måste ju ställa den frågan naturligtvis. Styrelsen kan bara ställa frågor och använda internrevisionen som sitt verktyg för att utreda saker och ting. Det är de möjligheterna vi har och det är det vi har använt hittills. Jag kommenterar inte om generaldirektören har mörkat eller inte.

Det står ju i Lantmäteriets arbetsordning att det är styrelsen som ansvarar för att Lantmäteriet följer myndighetsförordningen och gällande rätt?

– Ja, absolut.

Lantmäteriets kontor i Hammarby sjöstad.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Så om myndighetschefen får ett sådant explicit råd från sin egen säkerhetsavdelning att stänga ner det här arkivet, som har stora följder för samhället, borde den frågan inte ha lyfts till styrelsen enligt arbetsordningen?

– Ja man måste följa arbetsordning, så är det ju, och det står dessutom att det är strategiskt viktiga frågor som ska tas upp i styrelsen.

Men ni får alltså veta det här först i maj 2024?

– Ja i maj.

Att det rörde sig om en strategisk fråga hade också konstaterats internt i myndighetsledningen redan året innan. I augusti 2023 skriver en verksamhetsområdeschef att frågan om att stänga ner tillgången till arkivet är en fråga för generaldirektören i dialog med regeringen eftersom den är av strategisk betydelse.

Vid halv tio-tiden på kvällen efter styrelsemötet sms:ade generaldirektören Susanne Ås Sivborg enhetschef Lina Martinson på Landsbygds- och infrastrukturdepartementet.

Hej Lina, vi har ju vårt möte kl.13 idag. Jag skulle behöva skjuta fram det till 13.15, fungerar det för dig?
Hälsn Susanne

Hej! Det går fint! Ledsen för sent svar!

Hej Lina, jag behöver prata med dig redan ikväll om en liten stund. Vi har haft ett extra styrelsemöte och tagit ett mycket drastiskt beslut som får stora konsekvenser rörande det vi pratade om på vår avstämning. Olle kan komma att söka dig också. Hälsn Susanne

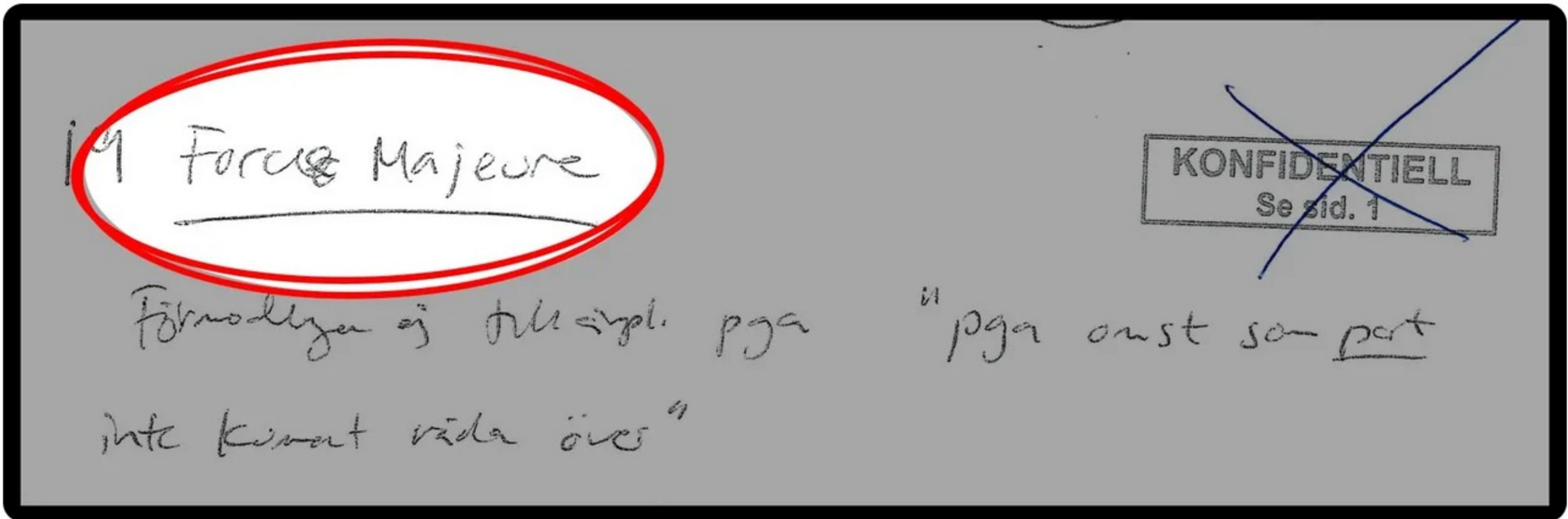
Meddelanden från Susanne Ås Sivborg 17 maj (till vänster) och 22 maj (till höger), innan arkivet hastigt stängdes ner.

Morgonen dagen därpå, den 23 maj, startade Lantmäteriet en krishanteringsstab. Tjänstemän samlades i ett konferensrum och teknikavdelningen fick i uppdrag att ta fram en plan för hur nedstängningen skulle kunna genomföras. Men i stället för att som första punkt i styrelsebeslutet stänga ner arkiven lades mycket fokus på att ta fram kommunikationsplaner.

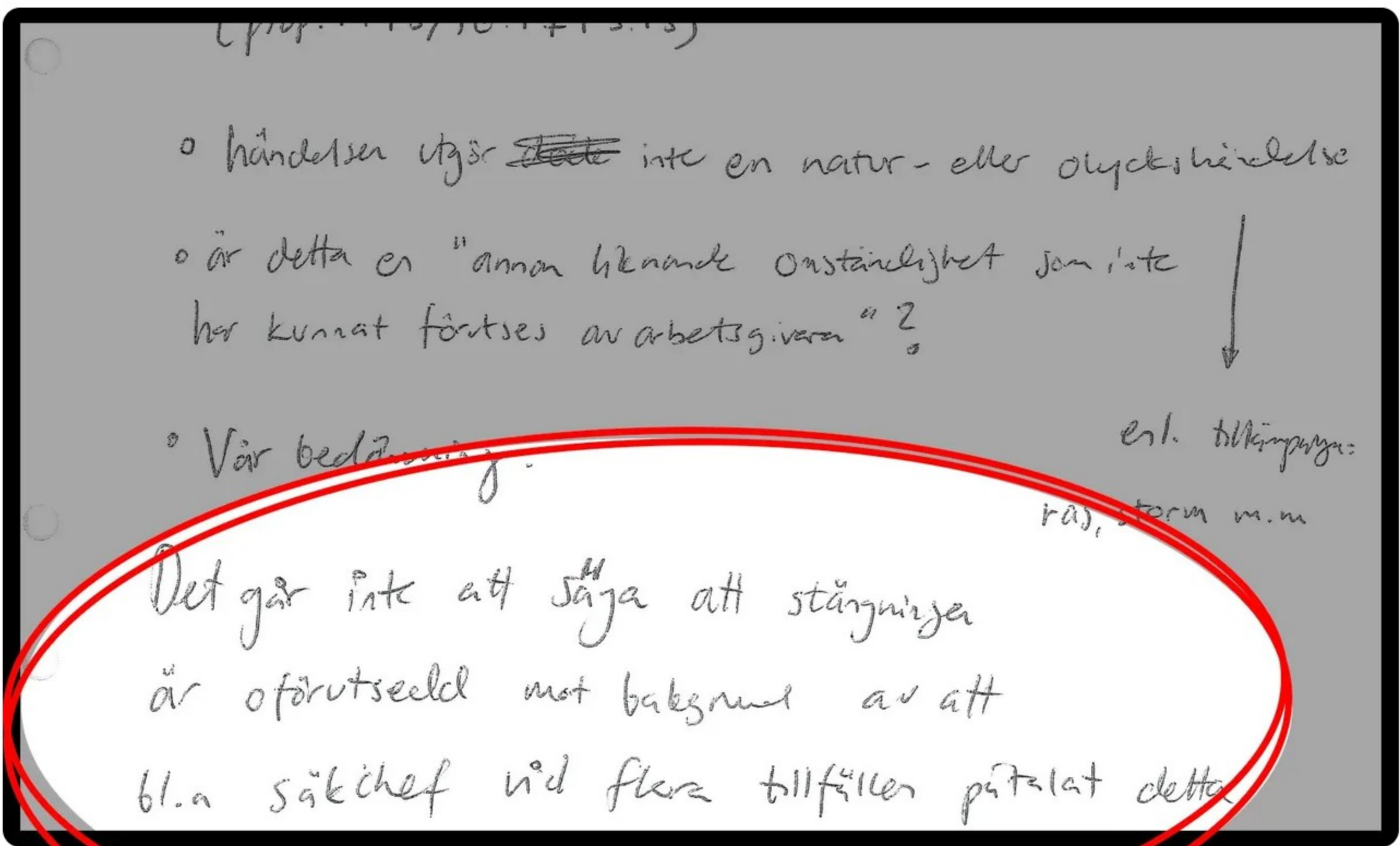
Vid lunch skrev någon i loggen "GD ställer sig tveksam att meddela RK, MSB Skatteverket + Länsstyrelse. Det kanske finns andra myndigheter som ska meddelas".

Loggbok för beredskapsorganisationen vid särskild händelse					
Händelse:					
Datum	Tid	Händelse/Beslut	H/B	Signatur	Anmär
240523	1215	L9 prioritet sammanhållning RD och aktivering.	B	MC LW	
	1215	GD ställer sig tveksam att meddela RK, MSB, Skatteverket + Länsstyrelse. Det kanske finns andra myndigheter som ska meddelas.			
	1217	Nästa stabsoverläggning kl. 1400.	B	MC	

Den handskrivna loggboken visar hur medarbetarna försökte förstå på vilka grunder de skulle kunna riva avtalen med kommersiella kunder och hur de ska hantera kostnaderna som nu uppstår.
Skulle de kunna hävda "force majeure"? förmodligen inte, konstaterade en tjänsteman och noterade i loggen "pga omst som vi ej kunnat råda över".

Inte heller är "fredstida krissituation" tillämplig eller "natur eller olyckshändelse" slogs det fast. Och inte går det att säga att nedstängningen är oförutsedd, noterades det: "mot bakgrund att bla sakkchef vid flera tillfällen påtalat detta."

Statistik togs fram – 4014 externa användare fanns till tjänsten Arkiv-sök och 264 användare till Arkivdirekt. Bara under den första sexmånadersperioden 2023 laddades nära 50 000 akter ner av kommersiella användare, vilket ändå bara är en droppe i havet jämfört med kommuner och myndigheter som tillsammans hämtat ut över 700 000 akter för samma period.

Annons ⓘ

Upplev friheten med Linser

Läs mer

Synoptik

När generaldirektören Susanne Ås Sivborg på morgonen den 24 maj, ett och ett halvt dygn efter styrelsemötet, sköt upp nedstängningen med ytterligare 20 minuter för att "synkronisera teknik och kommunikation" skrev chefsjuristen i ett mejl "Ytterligare senareläggning bör inte ske".
Klockan 11:50 den 24 maj stängdes systemet ner.

Informationsinnehåll

- Det finns information i Fastighetsregistret idag som omfattas av ~~det gäller framförallt~~ beskrivande text, berörkretsar och ~~(ex. typkoder).~~ Åtgärder behöver göras skyndsamt.
- Utreda vilka juridiska och tekniska möjlighe ter vi har för att genomföra anpassning av registerinnehåll (gallring, rättning m.m).
- Genomföra anpassning av registerinnehåll enligt riktlinjer som tas fram i punkten ovan.
- Utvecklad åtkomsthantering.

December 2018

Skyndsamma åtgärder

Informationssäkerhetsprojekt slår fast att det finns säkerhetsklasskyddade och hemliga uppgifter i arkivet (kartor, ritningar och detaljerade beskrivningar) och att "åtgärder behöver göras skyndsamt".

Stäng ner direktåtkomst

Rättsutredning konstaterar att det finns skyddade personuppgifter i arkivet och att det finns risk att de röjs i tjänsten för direktåtkomst för utomstående kunder. Om åtgärder ej är möjligt uppmanas ledningen stänga ner direktåtkomst till arkivet.

Hemliga försvarsuppgifter

Intern tillsynsrapport varnar för att det finns hemliga uppgifter i arkivet som rör försvaret och totalförsvaret. Myndighetens ledning uppmanas åtgärda eller stänga ner direktåtkomst för externa kunder.

Stänger ner omedelbart

Generaldirektör Susanne Ås Sivborg uppger att hon först nu får bekräftade uppgifter om sekretesskyddat material i arkivet. På styrelsemötet informerar tre höga chefer om bristerna och konsekvenserna om inget görs – styrelsen beslutar att de omedelbart måste stoppa utflödet av hemliga uppgifter.

När styrelsen i Lantmäteriet hade sammanträde en vecka senare slog Susanne Ås Sivborg fast att nedstängningen fått en mycket stor samhällspåverkan och att myndigheten nu ska rekrytera extrapersonal för att klara den nya arbetsbelastningen med att sekretessgranska alla handlingar som lämnas ut.

Dåvarande säkerhetsskyddschefen, Peter Wengrud, rapporterade att Säkerhetspolisen meddelat att de avslutat sitt tillsynsärende.

"Ärendet avslutades för att vi genast vidtog åtgärder för att säkerställa att allt sekretessgranskas innan utlämnade" sa han enligt protokollet och la till "Säkerhetspolisen har dock vid muntlig kontakt förtydligat att man fortsätter att titta på det digitala tillhandahållandet ur Arken, men myndigheten har i dagsläget ingen närmare information om vad detta innebär."

ARKEN

- Lantmäteriets arkiv för förrättningsakter, en akt kan innehålla hundratals sidor. Informationen i en akt är ostrukturerad och varje sida är sparad som en bildfil. Kartor, bilder och tekniska beskrivningar ingår ofta.
- De äldsta dokumenten är från myndighetens grundande på 1600-talet.
- Kommersiella kunder har via tjänsterna Akt Direkt och Arkiv Sök haft egen tillgång till arkivet.

Annons

Julklapp på köpet med nya iPhone 16 Pro.

799 kr/mån

Köp nu

iPhone 16 Pro

Julklapp ingår värde 2 190 kr

Gäller vid 24 mån bindningstid och 36 mån delbetalning och så långt lagret räcker eller tom. 26/12.

Sverige / Lantmäteriet

Säkerhetshaveriet på Lantmäteriet

Regeringen kallar upp generaldirektör efter avslöjande

Publicerad 20 nov 2024 kl 10.47
Uppdaterad 28 nov kl 13.57

Regeringen reagerar nu efter Expressens avslöjande om hur Lantmäteriets generaldirektör under flera år fått larm om att försvarshemligheter kunde läcka ut men trots det inte stoppat det. Infrastrukturminister Andreas Carlson säger att regeringen ser mycket allvarligt på de nya uppgifterna.

– Jag kommer att kalla till mig Lantmäteriets generaldirektör för att få en redogörelse av myndighetens hantering av utlämnandefrågor för tiden före våren 2024, säger han.

Ad 2 of 2 : (0:00)

Findus

Med Findus Bowls får du tid för ett till ranked

Mattias Carlsson

Dela artikel

Kopiera länk

MEST SETT

Får våldsamt utbrott – skriker ut budskap

Luigi, 26: "En förolämpning"

VÄRLDEN

Bränderna hotar miljardvillor – kändisarna evakuerar

VÄRLDEN

Jätteträdet kollapsar i turistparadiset

Annons

1664
BLANC 00°

CELEBRATE WITH A TWIST

SENASTE NYTT

11.04

Här åker Karin och Mikael berg- och dalbana igen efter Jetline-olyckan

10.54

Anderssons elkrav: "Tryck på pausknappen – direkt"

10.21

Annons

Westfield
MALL OF SCANDINAVIA

The Kingdom of Christmas
Upptäck julens magi

FOR EVERY TASTE

Infrastrukturminister Andreas Carlson.
Foto: HENRIC WAUGE / SPA

Expressen avslöjade under onsdagen hur **Lantmäteriets** generaldirektör Susanne Ås Sivborg i flera år fick varningar om att försvarshemligheter och skyddade personuppgifter riskerade att läcka ut. Myndighetens egen säkerhetsskyddschef uppmanade henne redan 2023 att stänga ner ett arkiv som kommersiella kunder hade tillgång till – utan resultat.

Först i maj stängdes arkivet ner i panik efter att styrelsen tagit del av varningarna under ett styrelsemöte.

Efter avslöjandet agerar nu regeringen – infrastrukturminister Andreas Carlson säger att de ser mycket allvarligt på de nya uppgifterna.

Infrastrukturminister Andreas Carlson kallar nu upp Lantmäteriets generaldirektör efter Expressens avslöjande.
Foto: HENRIC WAUGE / SPA

"Jag kommer att kalla till mig Lantmäteriets generaldirektör för att få en redogörelse av myndighetens hantering av utlämnande frågor för tiden före våren 2024", skriver han i en kommentar.

"Innan det mötet har ägt rum har jag inga ytterligare kommentarer."
Det var efter att en visselblåsare i våras slog larm som frågan till slut hamnade hos Lantmäteriets styrelse – som omedelbart beslutade att stänga ner arkivet.

- Brand i Globenområdet – restauranger utryms
- 10.20

Jenny blev vittne när hunden gick till attack: "Hjälp! De dödar min hund"
- 09.55

Krav på 18 miljoner efter dödsolyckan Gröna Lund
- 09.24

Misstänkta våldtäktsutredningen mot Mbappé läggs ner
- 08.01

Riksrevisionen har granskat Säpo
- 07.20

Halkkaos på E6 i Halmstad
- 07.13

Helikopter beskjuten med grön laser i Malmö
- 06.42

Morgonens nyheter i korthet 12 december

PREMIUM-REDAKTIONEN TIPSAR

LÄS ALLA VÅRA MAGASIN HEMIFRÅN MED PREMIUM

Som prenumerant får du alla nummer digitalt – direkt när de kommer ut

SENASTE PREMIUMARTIKLARNA

PREMIUM

Idag 11.00

Jag skäms för att inte ha pengar

Premium

PREMIUM

I går 17.00

Nobels efterfest inifrån – frågorna till spådamen

Premium

PREMIUM

I går 11.00

Det får man inte säga när man söker efter kärleken

Premium

SJUKDOMAR OCH BESVÄR

I ...

Uppblåst eller gasig mage? Då kan det vara tecken på något allvarligt

Premium

PREMIUM

I går 05.00

Personlighetsdraget bakom flest skilsmässor

Premium

”Lantmäteriet har sedan tidigt i våras informerat Regeringskansliet om upptäckta brister när det gäller utlämnande av handlingar. Lantmäteriet och dess styrelse har också sedan dess vidtagit åtgärder så att sekretessbelagd information inte ska lämnas ut”, skriver Andreas Carlson.

känna
skadat
rikets
säkerhet

Försvarshemligheter läckte

Klicka på bilden för att läsa avslöjandet

Generaldirektörens egna ord

Klicka på bilden för att läsa intervjun

EXPRESSEN GRANSKAR

Tipsa oss här – anonymt, säkert och krypterat

Ämnen i artikeln

[Lantmäteriet](#) [Andreas Carlson](#)

[Anmäl text- och faktafel](#) [Anmäl till Medieombudsmannen](#)

Detta är en nyhetsartikel. Expressen granskar, avslöjar och ger dig senaste nyheterna på ett objektivt och sakligt sätt. [Mer om oss här.](#)

Annons

Läs hela reportageserien

"PAPPAS TÖS"

DOKUMENTÄR: Ingela Bringebäck dödade sin far – minns ingenting

Vad hände då Molly, 14, dog?

LYSSNA • Sista kvällen • Hemligheten

FLICKAN & ÄTTIKAN

DOKUMENTÄR: "Värsta jag sett" • Flickans nya liv efter tortyren

KRIGETS KVINNOR

Berättelserna från krigets vardag

MEST LÄST PREMIUM

PREMIUM
Det får man inte säga när man söker efter kärleken

Premium

PREMIUM
Personlighetsdraget bakom flest skilsmässor

Premium

SJUKDOMAR OCH BESVÄR
Uppblåst eller gasig mage? Då kan det vara tecken på något allvarligt

Premium

PREMIUM
Nobels efterfest inifrån – frågorna till spådamen

Premium

VÄRLDEN
Trumprådgivaren vill att Ukraina ger Krim till Putin

Premium

Annons

ANDRA HAR OCKSÅ LÄST

Vändningen: HV71 betalar övergångssumma för Björn Liljander efter kontraktssmiss

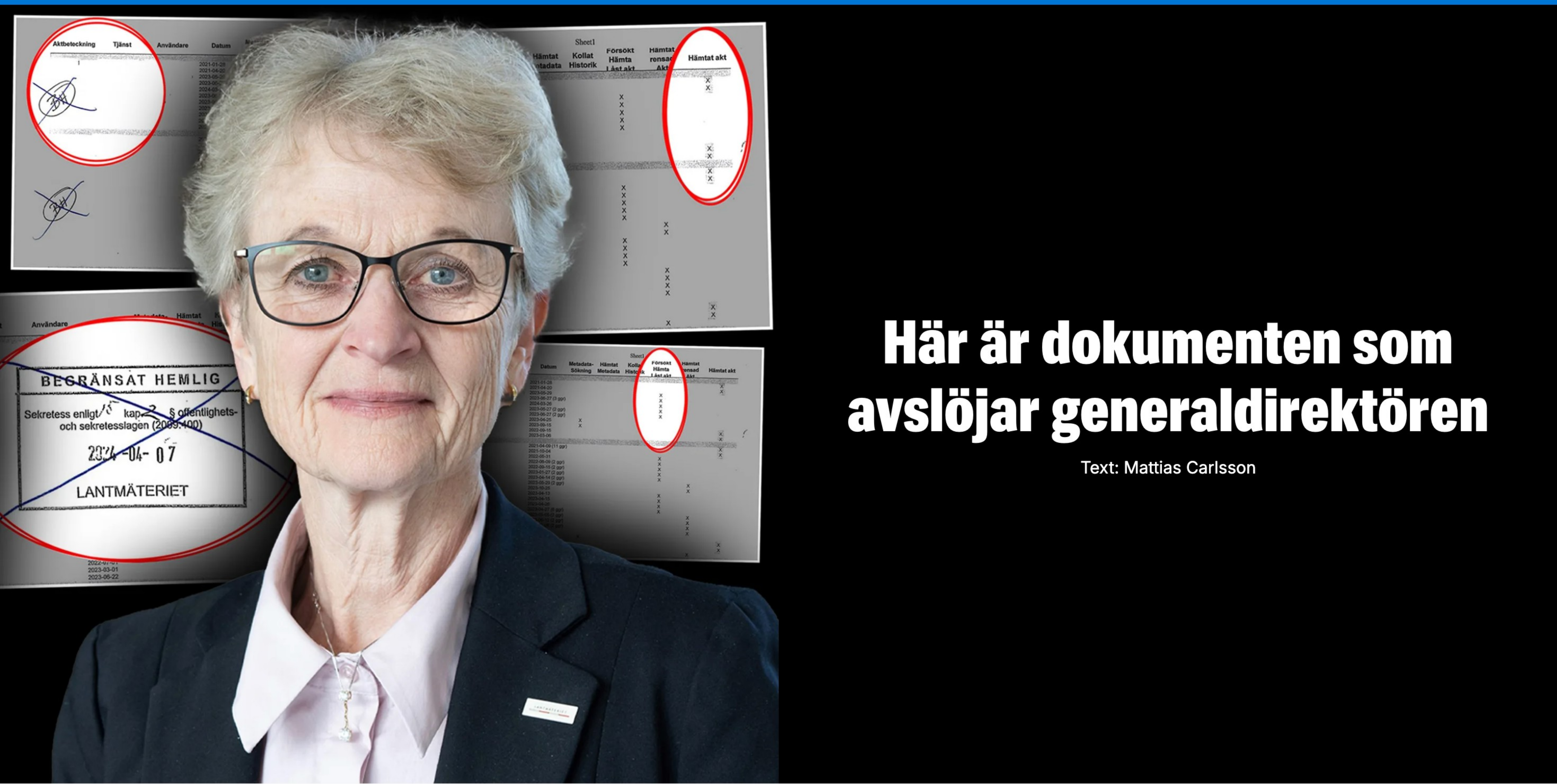
Krav på 18 miljoner efter dödsolyckan Gröna Lund

Efter dödsolyckan på Gröna Lund

Ande på p...

S-leda Åkess

Annons

Här är dokumenten som avslöjar generaldirektören

Text: Mattias Carlsson

Säkerhetshaveriet på Lantmäteriet

Här är dokumenten som motbevisar Lantmäteriets generaldirektör Susanne Ås Sivborg.

Efter Expressens avslöjande hävdar hon att myndigheten "inte hittat något som bekräftar att sekretessbelagd information har lämnats ut".

Myndighetens egna dokument visar att hennes version inte stämmer – hemliga akter laddades ner gång på gång.

Annon

**UPPTÄCK NYA
SMAKKOMBINATIONER**

RECEPT OCH MAT

**LE GRUYÈRE®
SWITZERLAND**

SMAKEN FRÅN SCHWEIZ SEDAN 1115.

Ost från Schweiz.
www.cheeseofswitzerland.com

Infrastrukturminister Andreas Carlsson har kallat till sig Lantmäteriets generaldirektör Susanne Ås Sivborg på måndag, för att hon ska förklara myndighetens hantering av försvarshemligheter i det arkiv som panikstängdes i maj. Även försvarsutskottet kräver nu att hon förklarar myndighetens agerande. Som [Expressen avslöjat](#) hade det under flera år varnats internt för att försvarshemligheter och skyddade personuppgifter fanns i det öppna arkivet och riskerade att läcka ut.

ARTIKELN I KORTHET

- Dokument avslöjar att Lantmäteriets generaldirektör Susanne Ås Sivborgs påståenden om att ingen hemlig information läckt ut är osanna.
- En intern granskning visar att hemliga akter har laddats ner flera gånger.
- Sivborg hävdar att hon löpande informerat styrelsen, men styrelsens ordförande uppger att de inte kände till bristerna.

Trots återkommande uppmaningar att stänga arkivet gjordes inte det. Först när styrelsen i maj 2024 fick information om säkerhetshaveriet stängdes hela arkivet ner.

[Lantmäteriets](#) generaldirektör Susanne Ås Sivborg har efter Expressens avslöjande felaktigt påstått:

- Att det inte är fastställt att hemlig information har läckt ut.
- Att det var först i maj som det bekräftades att det fanns hemliga uppgifter i det öppna arkivet.
- Att hon hållit styrelsen löpande informerad.

Susanne Ås Sivborg, generaldirektör för Lantmäteriet. Myndighetens ledning har använt begreppet "riskaptit" gällande utlämnandet av allmänna handlingar.
Foto: NATASJA KAMENJASEVIC / LANTMÄTERIET

Dokument från Lantmäteriets säkerhetsavdelning som presenterats för styrelsen i maj 2024, där Susanne Ås Sivborg själv är ordinarie ledamot, visar tvärtom hur akter med hemligt material laddats ner gång på gång. En genomgång som säkerhetsskyddschefen gjort av åtta akter med hemligt material visar hur de fram till 2023, när just de akterna låstes, laddats ner flera gånger. Akterna hade klassningen "begränsat hemligt" och "konfidentiellt" som visar att det är uppgifter som kan skada rikets säkerhet.

Det här visas i dokumenten

Sheet1										
Aktbeteckning	Tjänst	Användare	Datum	Metadata-Sökning	Hämtat Metadata	Kollat Historik	Försökt Hämta Last akt	Hämtat rensad Akt	Hämtat akt	
	1		2021-01-28						X	
			2021-04-20						X	
			2023-05-29				X			
			2023-06-27 (3 ggr)				X			
			2024-03-26				X			
			2023-06-27 (2 ggr)				X			
			2023-06-27 (2 ggr)				X			
			2023-04-25	X						
			2023-09-15	X						
			2022-09-15						X	
			2023-03-06						X	
			2021-04-09 (11 ggr)						X	
			2021-10-04						X	
			2022-05-31				X			
			2022-06-09 (2 ggr)				X			
			2022-09-15 (2 ggr)				X			
			2023-01-27 (2 ggr)				X			
			2023-04-14 (2 ggr)				X			
			2023-05-29 (2 ggr)					X		
			2023-10-25					X		
			2023-04-13				X			
			2023-04-15				X			
			2023-04-26				X			
			2023-04-27 (8 ggr)				X			
			2023-05-05 (2 ggr)					X		
			2023-06-12 (2 ggr)					X		
			2023-10-09 (2 ggr)					X		
			2023-06-22					X		
			2023-09-11	X						
			2022-07-01						X	
			2023-03-01						X	
			2023-06-22					X		

Aktbeteckning

- Här framgår vilken akt och fastighet som det gäller.
- Beteckningen BH står för "begränsat hemligt" K står för "konfidentiellt". Det är uppgifter som kan skada rikets säkerhet.

Användare & datum

- Datum för när en användare i öppnat akten.
- Vissa datum har filer laddats ner flera gånger, vilket framgår i dokumentet. I något fall nio gånger.

- ## Användare & datum
- Datum för när en användare i öppnat akten.
 - Vissa datum har filer laddats ner flera gånger, vilket framgår i dokumentet. I något fall nio gånger.

Hämtad akt

- Visar när någon har laddat ner akten – före det att den flaggats som hemlig.
- Enligt reglerna får sådana handlingar bara hanteras med kryptosystem som har godkänts av Försvarsmakten. Men som alltså låg helt öppet i Lantmäteriets arkiv och som betalande kunder fritt kunde ladda ner.

- ## Hämtad akt
- Visar när någon har laddat ner akten – före det att den flaggats som hemlig.
 - Enligt reglerna får sådana handlingar bara hanteras med kryptosystem som har godkänts av Försvarsmakten. Men som alltså låg helt öppet i Lantmäteriets arkiv och som betalande kunder fritt kunde ladda ner.

Försökt hämta låst akt

- Visar när någon försökt att ladda ner akten efter det att den låst och flaggats som hemlig.
- Efter att akterna låstes har det också förekommit flertalet försök att ladda ner dokument. I vissa fall upp till sju gånger samma dag.

- ## Försökt hämta låst akt
- Visar när någon försökt att ladda ner akten efter det att den låst och flaggats som hemlig.
 - Efter att akterna låstes har det också förekommit flertalet försök att ladda ner dokument. I vissa fall upp till sju gånger samma dag.

Hemlighetsstämplat

- Dokumenten är stämplade i övre högra hörnet. Stämpeln i visar att det handlar om försvarssekretess 15 kap 2 paragrafen.

- ## Hemlighetsstämplat
- Dokumenten är stämplade i övre högra hörnet. Stämpeln i visar att det handlar om försvarssekretess 15 kap 2 paragrafen.

Enligt reglerna får sådana handlingar bara hanteras med kryptosystem som har godkänts av Försvarsmakten. Men som alltså låg helt öppet i Lantmäteriets arkiv och som betalande kunder fritt kunde ladda ner.

Vilka fastigheter det gäller är nu hemligt, men av dokumentet framgår vilka datum de laddats ner, i något fall nio gånger. Efter att akterna låstes har det också förekommit ett flertal försök att ladda ner dokument. I vissa fall upp till sju gånger samma dag.

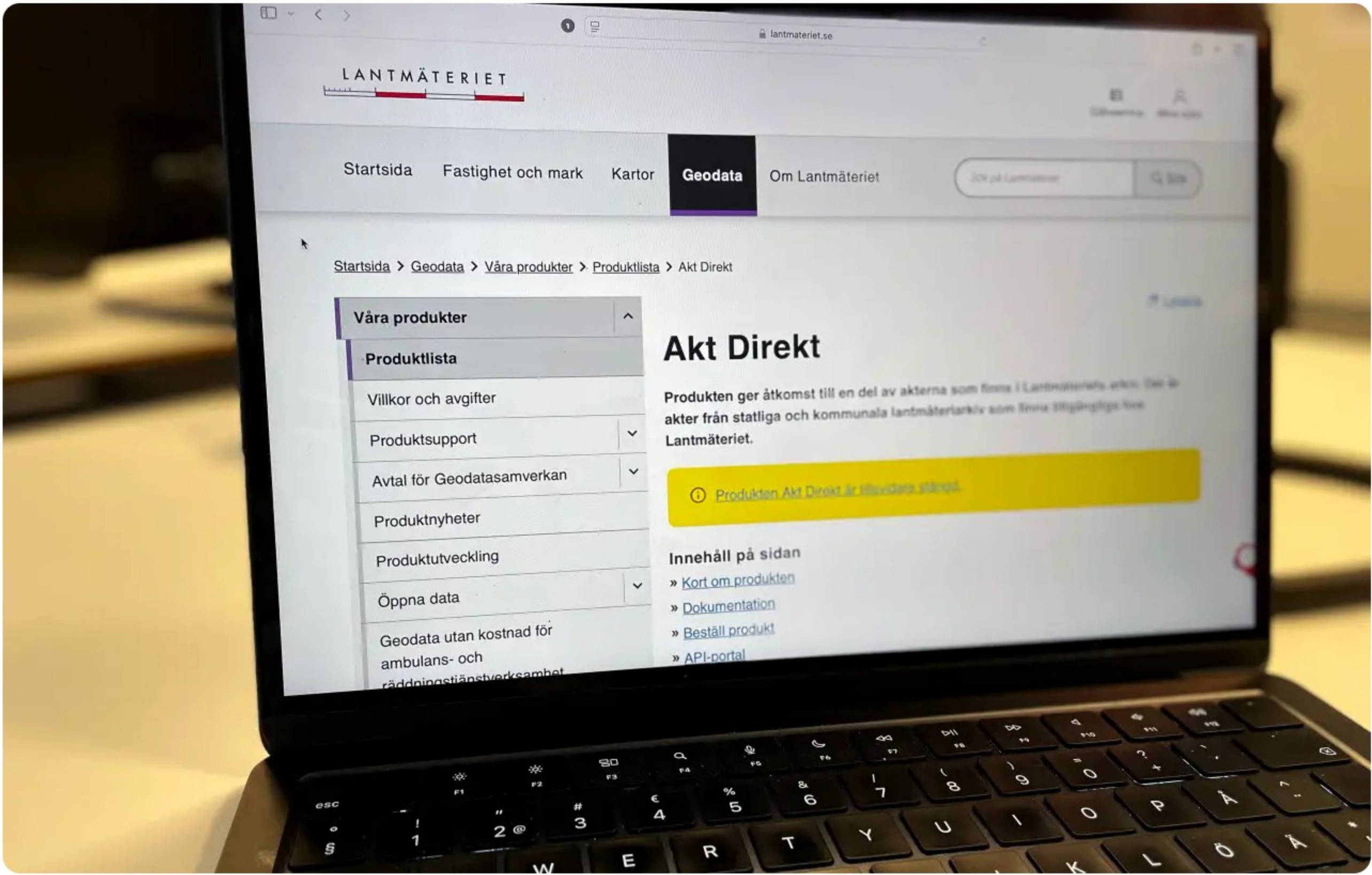
[illegible]

Dokumenten visar att hemliga handlingar har läckt ut. Dokumentet har Lantmäteriet delvis maskat med hänvisning till försvarssekretess 15 kapitlet 2 paragrafen i sekretesslagen.

Uppgifter som alltså lades fram till styrelsen på det extra styrelsemötet den 22 maj.

Under mötet ska, enligt Expressens uppgifter, myndighetens dåvarande säkerhetsskyddschef Peter Wengrud fått en direkt fråga om det läckt ut hemliga uppgifter varpå han ska ha svarat ja.

Ett besked som också ledde till beslutet att stänga ner arkivet.

Kommersiella kunder har via tjänsterna Akt Direkt och Arkiv Sök haft egen tillgång till Lantmäteriets arkiv.
Foto: MATTIAS CARLSSON

Trots det har alltså Susanne Ås Sivborg hävdat till bland annat Sveriges Radio Ekot att det inte är fastslaget att några hemliga uppgifter har läckt ut. Även Lantmäteriets pressekreterare Ulf Bovie har påstått detta och skriver i ett mejl till Expressen:

”Det finns inget som tyder på att information har läckt ut, inget som Lantmäteriet har hittat, och om ni inte själva eller någon annan har bevis på det så står det fel.”

Något som även generaldirektören står fast vid i ett uttalande under torsdagskvällen

”Lantmäteriet har inte hittat något som bekräftar att sekretessbelagd information har lämnats ut.”

En person med insyn i hanteringen av ärendet är mycket förvånad över hennes påståenden och uppmanar regeringen att själva gå till botten med fakta.

– Jag hoppas att Regeringskansliet och Förvarsutskottet kräver att få de omaskade dokumenten på bordet, säger personen.

Ett annat felaktigt påstående från Susanne Ås Sivborg som motsägs av den egna myndighetens dokumentation och Expressens källor är att det var först i maj 2024 som hon fick bekräftat att det fanns hemliga uppgifter i arkivet.

Bristerna är allvarliga

Det slogs tvärtom fast redan i december 2018 och under april 2023. Information som också delgavs styrelsen under det extrainsatta mötet den 22 maj.

”I tillsynen av arkivakterna har kunnat konstateras att fastighetsbildningsakter innehåller uppgifter förlagda med XXXX. Bedömningen är att bristerna är så allvarliga eftersom de har XXXXX och därför skyndsamt behöver åtgärdas.”

Slutsatserna som gjordes i april 2023, över ett år innan nedstängningen, presenterades på styrelsemötet.

Lantmäteriets kontor i Hammarby sjöstad.
Foto: MAGNUS LEJHALL

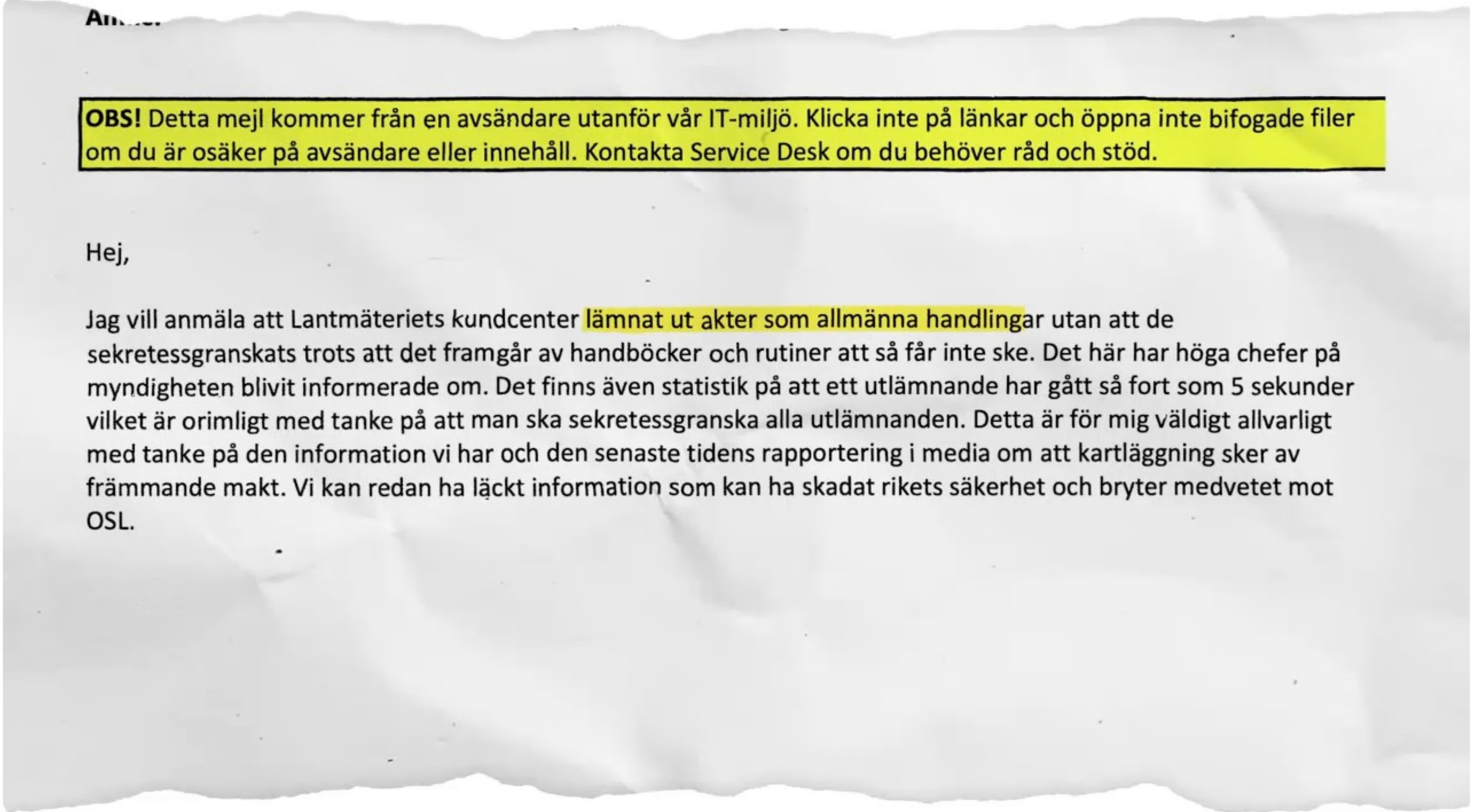

Det är osanna uppgifter hon för fram nu

Lantmäteriet hävdar nu att presentationen omfattas av försvarssekretess och de avgörande orden i meningen är därför maskade. Men enligt Expressen källor står det "uppgifter förlagda med sekretess".

– Det är ju osanna uppgifter hon för fram nu, jag hoppas att regeringen inte nöjer sig med att prata med henne, säger en annan av Expressens uppgiftslämnare.

Den tredje punkten där Susanne Ås Sivborgs version går stick i stäv med annan tillgänglig information gäller huruvida hon informerat styrelsen och regeringen om varningarna som förts fram genom åren.

På en direkt fråga uppger hon att hon löpande informerat både styrelsen och regeringen.

Generaldirektörens egna ord

Klicka på bilden för att läsa intervjun

Styrelsen skriver dock i protokollet som låg till grund för nedstängningen av arkivet att det grundade sig på "för styrelsen tidigare okända brister".

Styrelseordförande Olle Sundin har tidigare intygat att han inte kände till bristerna.

Så om myndighetschefen får ett sådant explicit råd från sin egen säkerhetsavdelning att stänga ner det här arkivet, som har stora följder för samhället, borde den frågan inte ha lyfts till styrelsen enligt arbetsordningen?

Annons ⓘ

Upplev friheten med Linser

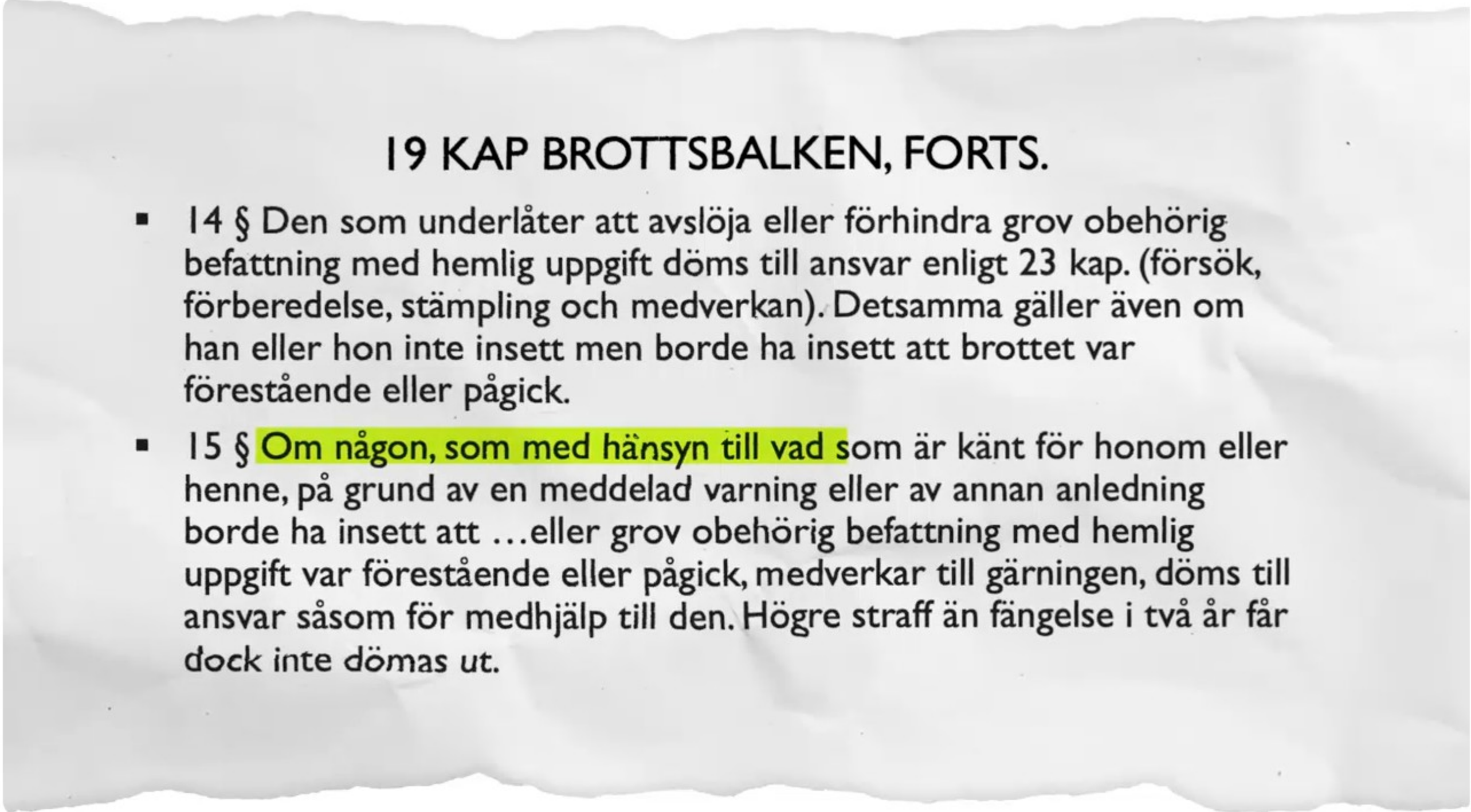
All-Inclusive™

Synoptik

Läs mer

– Ja, man måste följa arbetsordning, så är det ju, och det står dessutom att det är strategiskt viktiga frågor som ska tas upp i styrelsen.
Men ni får alltså veta det här först i maj 2024?
– Ja, i maj.

Även Landsbygds- och Infrastrukturdepartementet har i en kommentar sagt att de inte känt till att varningar förts fram av säkerhetsskyddschefen. Detta trots att det i Lantmäteriets egna dokument från augusti 2023 framgår att frågan om att stänga ner åtkomsten för kommersiella kunder var något som måste beslutas av generaldirektören i samråd med regeringen. *”Landsbygds- och infrastrukturdepartementet har inte fått del av någon information om att Lantmäteriets säkerhetsskyddschef har varnat internt på det sätt du beskriver”,* har Lina Martinson Enhetschef på Landsbygds- och infrastrukturdepartementet tidigare sagt.

Inför den här textens publicering har Expressen på nytt låtit Susanne Ås Sivborg bemöta uppgifterna. Hon svarar skriftligen på våra frågor:

Står du fast vid det påståendet att ”Det finns inget som tyder på att information har läckt ut”?

”Lantmäteriet har inte hittat något som bekräftar att sekretessbelagd information har lämnats ut. Däremot konstaterade vi i maj 2024 att det fanns sekretessbelagd information tillgänglig i myndighetens digitala tjänster.”

Står du fortfarande fast vid att det var först i maj 2024 som du fick den uppgiften bekräftad?

”Uppgifter som är belagda med försvarssekretess förvaras inte i system som är eller har varit tillgängliga i de digitala tjänsterna. I maj 2024 fick jag bekräftat att sekretessbelagd information har funnits tillgänglig i vissa av Lantmäteriets digitala tjänster, och då stängde vi dem så snart vi kunde.”

Trots att era egna dokument visar att det konstaterades i april 2023?

”Dokument som rör vårt interna säkerhetsskyddarbete är sekretessbelagda, och de kan jag av sekretesskäl inte kommentera.

Styrelseordförande Olle Sundin säger att han före maj 2024 inte kände till bristerna. Regeringen säger att de inte kände till säkerhetsskyddschefens varning och uppmaning från 2023 att stänga ner arkivet. Står du fast vid ditt tidigare uttalande om att du löpande informerat styrelsen?

”Jag vill inte kommentera styrelseordförandens uttalanden. Men jag upprepar det som jag har sagt tidigare: jag har haft en löpande dialog med styrelsen och Regeringskansliet om informationssäkerhet och vårt säkerhetsskyddarbete, det är så detaljerat jag kan uttala mig om av sekretesskäl.”

Var det ett misstag att inte informera regeringen tidigare?

”Vi har sedan länge haft en löpande dialog med regeringen om informationssäkerhet och vårt säkerhetsskyddarbete.”

Hur vill du kommentera Infrastrukturministerns uttalande om att regeringen ser allvarligt på de nya uppgifterna?

”Jag har full förståelse för att regeringen vill ha en närmare dialog utifrån påståendena i media. Det är naturligt att ministern personligen vill hålla sig

uppdaterad om bakgrunden och händelseförloppet.”

Vad kommer du att säga till honom på måndag?

”Det blir mellan mig och ministern.”

Enligt våra uppgifter har det i ledningsgruppen talats om att myndigheten måste ha ”riskaptit” när det gäller just utlämnande av allmänna handlingar. Hur ser du så här i efterhand på den inställningen?

”Om det är någon som sagt detta så får det stå för den personen, det är en inställning som inte är acceptabel. Det är absolut inte representativt för ledningsgruppens eller Lantmäteriets inställning till det arbete som bedrivs. Vårt arbete styrs av lagar, regler och regeringens instruktioner, oavsett om det gäller utlämning av allmänna handlingar eller någon annan av våra verksamheter. ”

EXPRESSEN GRANSKAR

Tipsa oss här – anonymt, säkert och krypterat

Publicerad 22 nov 2024 kl 06.00
Uppdaterad 28 nov kl 13.53

Ämnen i artikeln
Lantmäteriet

[Dela artikel](#) [Kopiera länk](#)

[Anmäl text- och faktafel](#) [Anmäl till Medieombudsmannen](#)

 Detta är en nyhetsartikel. Expressen granskar, avslöjar och ger dig senaste nyheterna på ett objektivt och sakligt sätt. [Mer om oss här.](#)

EXPRESSEN AVSLÖJAR

Skadot
rikets
säkerhet

Förvarshemligheter
läckte ut: Stoppades
inte trots år av larm

Omvarldsvrdr Susanne Ås Sivborg fick flera varningar

EXPRESSEN AVSLÖJAR

Hot om fängelse
fick styrelsen att
stänga ner i panik

Vår avslöjande skandelen • Järnstenens varning

Läs Expressens avslöjanden
om skandalen på
Lantmäteriet

Susanne Ås Sivborg mörkade läckor för
regeringen

Här avslöjas hon: Chefen för
Lantmäteriet mörkade för
regeringen

Oron på Lantmäteriets chefsmöte: "Skaka
galler"

Tidig
beräk
försv

Vill hö
Lantm

TIPSA OSS
SMS/MMS: **0790 - 643 643**
Mejla: tipsa@expressen.se
[Fler tipsalternativ](#)

PRENUMERATION
[Expressen Premium](#)
[Expressen +Allt](#)
[Pappersprenumeration](#)

KONTAKTA OSS
[Redaktionen](#)
[Kundservice](#)
[Press](#)
[Jobba hos oss](#)
[Om Expressen](#)
[Information in other languages](#)

ANSVARIGA
Chefredaktör: [Klas Granström](#)
Biträdande chefredaktör: [Karin Olsson](#)
Kulturchef: [Victor Malm](#)
Politisk redaktör: [Patrik Kronqvist](#)
Verkställande direktör: [Anders Eriksson](#)
Annonstdirektör: [Paul Brandenfeldt](#)
Webbredaktör i tjänst: [Adam Koskelainen](#)

[Hantera kakor](#)
[Kakpolicy](#)
[Upphovsrätt och AI](#)
[IAB Sweden Golden Standard](#)

[Personuppgifter](#)
[Annonser](#)
[Bonnier News](#)
[Anmäl till Medieombudsmannen](#)

[Anmäl störande/felaktig annons](#)
[Sitemap: A till Ö](#)

EXPRESSEN

Expressen är en del av Bonnier News

Ansvarig utgivare: Klas Granström
Affärsområdeschef: Klas Granström
© Expressen AB

[Mobilversion](#) [Tabletversion](#) [Webbversion](#)

Rek. 1 HÖG

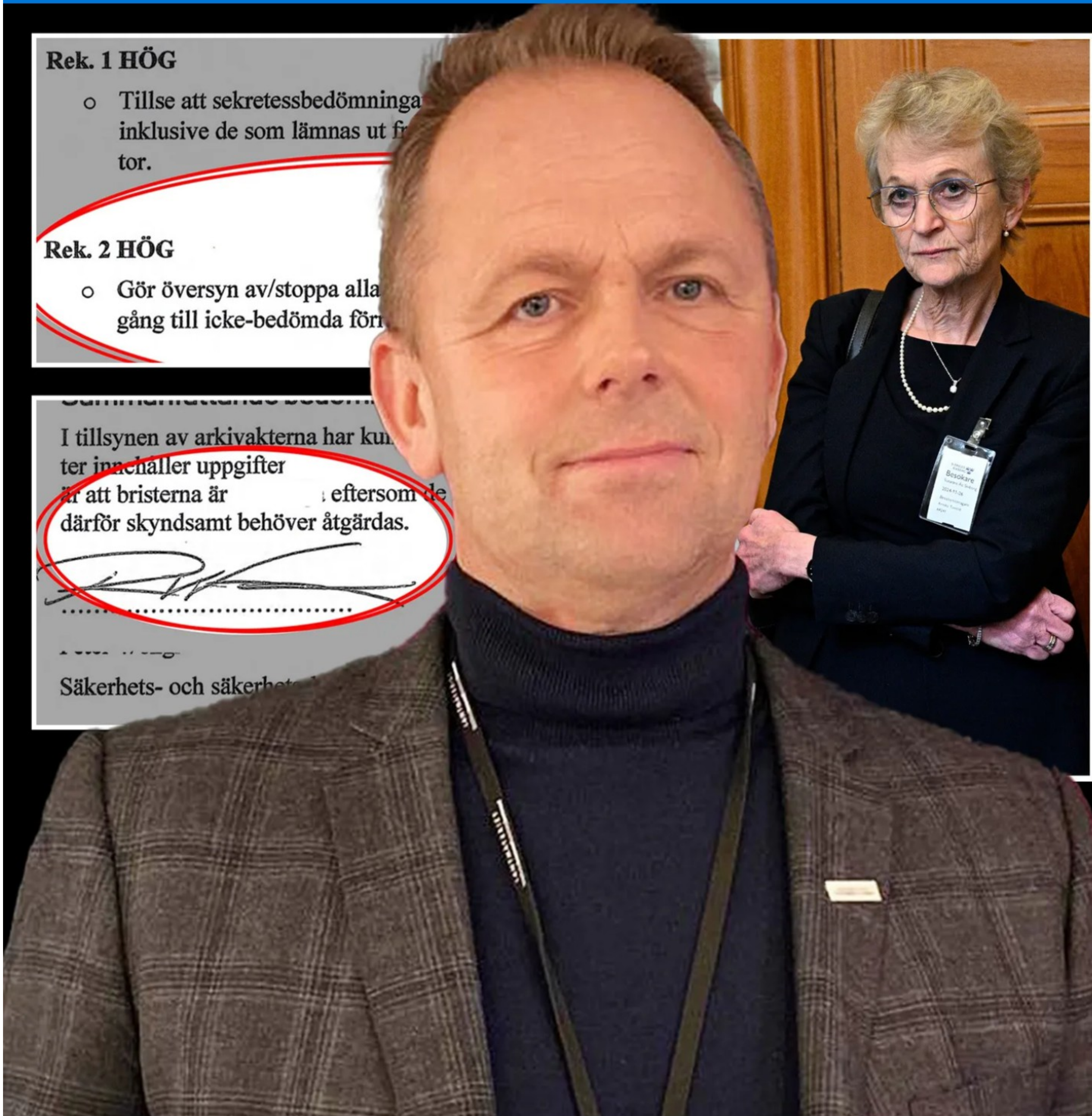
- Tillse att sekretessbedömninga
inklusive de som lämnas ut fr
tor.

Rek. 2 HÖG

- Gör översyn av/stoppa alla
gång till icke-bedömda förr

I tillsynen av arkivakterna har kun
ter innehåller uppgifter
är att bristerna är eftersom de
därför skyndsamt behöver åtgärdas.

Säkerhets- och säkerhets

Tidigare toppchef redo berätta allt om läckorna inför försvarsutskottet

Text: Mattias Carlsson

Säkerhetshaveriet på Lantmäteriet

När fick Lantmäteriets generaldirektör Susanne Ås Sivborg veta att det fanns försvarshemligheter i det öppna arkivet - och vad har läckt ut?

En tidigare toppchef är nu redo att vittna inför försvarsutskottet.

– Om de börjar diskutera mina ställningstaganden och den interna myndighetstillsynen så förutsätter jag att de också pratar med mig, säger Lantmäteriets tidigare säkerhetsskyddschef Peter Wengrud.

Annonst

UPPTÄCK NYA SMAKKOMBINATIONER

RECEPT OCH MAT

LE GRUYÈRE®
SWITZERLAND

SMAKEN FRÅN SCHWEIZ SEDAN 1115.

Schweiz. Naturflghe.

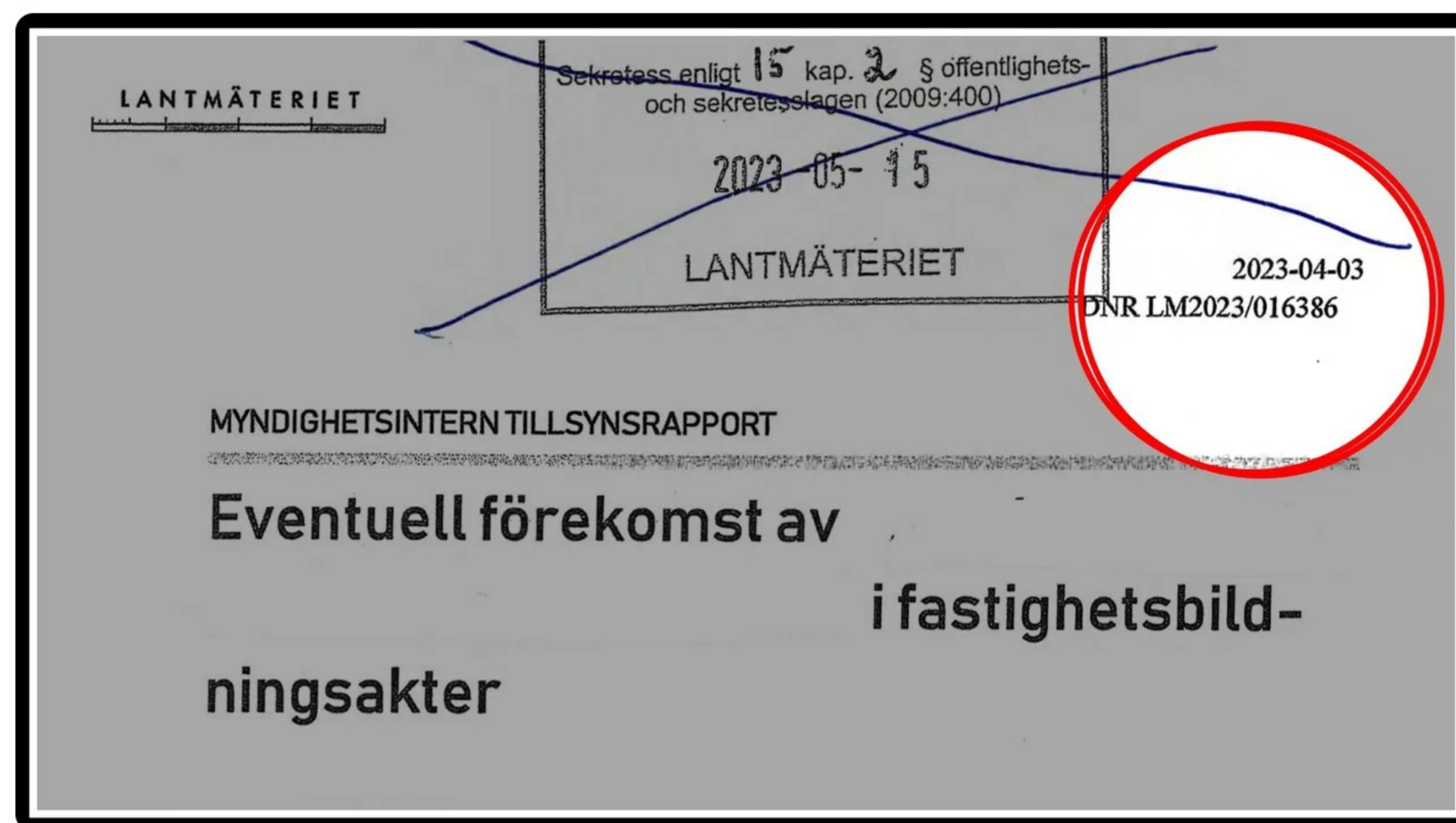
Ost från Schweiz.
www.cheeseofswitzerland.com

EXPRESSEN GRANSKAR

Tipsa oss här – anonymt, säkert och krypterat

Efter att [Lantmäteriets](#) generaldirektör Susanne Ås Sivborg nu hörts av både regeringen och försvarsutskottet återstår fler frågor än svar. Flera politiker var efter mötet i försvarsutskottet under tisdagen mycket frågande till hennes svar. En nyckelfråga som kom upp under mötet var varför hon inte gjorde något efter att Lantmäteriets dåvarande säkerhetsskyddschef i april 2023 varnat för att det fanns hemliga uppgifter i arkivet.

I en tillsynsrapport som upprättades den tredje april 2023 gav säkerhetsskyddschefen en tydlig rekommendation att stoppa alla digitala tjänster där kunder har direkt tillgång till arkivakter. Åtgärder behöver göras skyndsamt, slog rapporten fast, något som inte skedde. Först drygt ett år senare, när uppgifterna blev kända för myndighetens styrelse, stängdes arkivet ner.

Varningen i april

- Tillsynsrapporten från april 2023 som visar att hemligt material fanns i arkiven.

Kartor och ritningar

- I den maskade handlingen framgår att det rör sig om detaljerade beskrivningar, ritningar och kartor.

Stoppa tjänsterna

- Myndigheten får rekommendationen att stoppa alla digitala tjänster där kunder har direktillgång

Skyndsam åtgärd

- Brister behöver åtgärdas skyndsamt slår rapporten fast.

När Susanne Ås Sivborg av utskottets ledamöter fick frågor om vilka åtgärder hon vidtog svarade hon, enligt vad Expressen erfar, att hon fick kännedom om tillsynsrapporten först under hösten samma år.

En påstående som går stick i stäv med Expressens uppgifter som gör gällande att hon personligen fick rapporten delgiven sig i samband med att den upprättades.

Susanne Ås Sivborg.
Foto: SVEN LINDWALL

Försvarsutskottets ordförande Peter Hultqvist (S) sa i går att de måste få mer information.

– Det är ju framför allt tre saker som det gäller. Det ena det är ju internrevisionen som gjordes 2021 och vad den kom fram till egentligen, det måste vi få förtydligat till djupet. Samtidigt så har ju då i april 2023 säkerhetsskyddschefen gjort en hel del rekommendationer när det gäller utlämning och sekretessgranskning. Vad är det han har sagt och hur har det följts upp? sa Peter Hultqvist efter utskottsmötet på tisdagen.

Peter Hultqvist.
Foto: FREDRIK SANDBERG / TT

Lantmäteriets tidigare säkerhetsskyddschef Peter Wengrud har hittills varit mycket fåordig om affären och hänvisat till att Säkerhetspolisen fortfarande har ett pågående tillsynsärende i frågan. Men till Expressen säger han nu att han är redo att komma till försvarsutskottet och ge sin bild.

– Om de börjar diskutera mina ställningstaganden och den interna myndighetstillsynen så förutsätter jag att de också pratar med mig.

Så om du blir kallad till försvarsutskottet kommer du att komma?

– Ja, absolut, säger Peter Wengrud.

Lantmäteriet tidigare säkerhetsskyddschef Peter Wengrud.
Foto: LISS THUNBERG / SVERIGES RADIO

Enligt vad Expressen erfar har försvarsutskottet redan diskuterat den möjligheten, men utskottet kommer i ett första steg att begära in alla handlingar i frågan från Lantmäteriet och i nästa steg kalla säkerhetsskyddschefen.

Något som delvis bekräftas av ordföranden Peter Hultqvist:

– Vi har nu begärt att handlingar från Lantmäteriet ska lämnas ut och redovisas för utskottet. Vi tar efter det ställning till vilka mått och steg som ska vidtas. Jag noterar erbjudandet från den före säkerhetschefen att komma till utskottet.

Tidigare säkerhetsskyddschefen Peter Wengrud sitter också på svaret på frågan huruvida det har läckt ut försvarshemligheter.

Som Expressen tidigare avslöjat gjordes en granskning som konstaterade att akter med försvarshemliga uppgifter lämnats ut gång på gång. Något som också styrelsen fick veta under det extra styrelsemöte i maj då beslutet att stänga ner togs.

Susanne Ås Sivborg och Peter Hultqvist.
Foto: SVEN LINDWALL

En maskad sammanställning av granskningen har Lantmäteriet också lämnat ut som allmän handling.

Trots det har generaldirektör Susanne Ås Sivborg fortsatt att hävda att det inte är bekräftat att hemliga handlingar har lämnats ut.

Susanne Ås Sivborgs hantering av frågan har vållat interna strider på Lantmäteriet och tre toppchefer, däribland säkerhetsskyddschefen, har slutat på myndigheten i kölvattnet av affären.

”kan ha skadat rikets säkerhet

Försvarshemligheter läckte

Klicka på bilden för att läsa avslöjandet

Generaldirektörens egna ord

Klicka på bilden för att läsa intervjun

HÄR AVSLÖJAS CHEFENS OSANNING

Klicka på bilden för att läsa avslöjandet

Ämnen i artikeln
[Lantmäteriet](#) [Peter Hultqvist](#)

[Dela artikel](#) [Kopiera länk](#)

[Anmäl text- och faktafel](#) [Anmäl till Medieombudsmannen](#)

Detta är en nyhetsartikel. Expressen granskar, avslöjar och ger dig senaste nyheterna på ett objektivt och sakligt sätt. [Mer om oss här.](#)

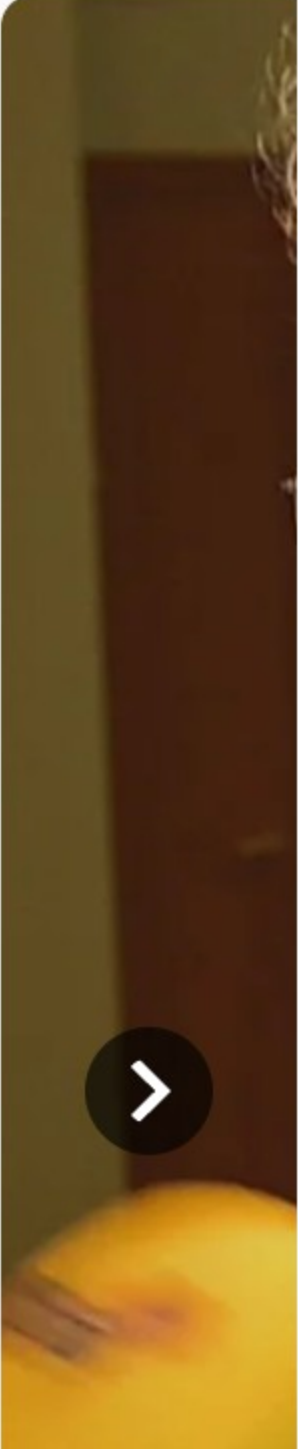
Läs Expressens avslöjanden om skandalen på Lantmäteriet

Susanne Ås Sivborg mörkade läckor för regeringen

Här avslöjas hon: Chefen för Lantmäteriet mörkade för regeringen

Oron på Lantmäteriets chefsmöte: "Skaka galler"

Gene

Expert
förklar

TIPSA OSS

SMS/MMS: [0790 - 643 643](tel:0790-643643)

Mejla: tipsa@expressen.se

[Fler tipsalternativ](#)

PRENUMERATION

[Expressen Premium](#)

[Expressen +Allt](#)

[Pappersprenumeration](#)

KONTAKTA OSS

[Redaktionen](#)

[Kundservice](#)

[Press](#)

[Jobba hos oss](#)

[Om Expressen](#)

[Information in other languages](#)

ANSVARIGA

Chefredaktör: [Klas Granström](#)

Biträdande chefredaktör: [Karin Olsson](#)

Kulturchef: [Victor Malm](#)

Politisk redaktör: [Patrik Kronqvist](#)

Verkställande direktör: [Anders Eriksson](#)

Annonsdirektör: [Paul Brandenfeldt](#)

Webbredaktör i tjänst: [Adam Koskelainen](#)

[Hantera kakor](#)

[Kakpolicy](#)

[Upphovsrätt och AI](#)

[IAB Sweden Golden Standard](#)

[Personuppgifter](#)

[Annonser](#)

[Bonnier News](#)

[Anmäl till Medieombudsmannen](#)

[Anmäl störande/felaktig annons](#)

[Sitemap: A till Ö](#)

Expressen är en del av Bonnier News

Ansvarig utgivare: Klas Granström

Affärsområdeschef: Klas Granström

© Expressen AB

[Mobilversion](#) [Tabletversion](#) [Webbversion](#)

Här avslöjas hon: Chefen för Lantmäteriet mörkade för regeringen

Text: Mattias Carlsson

Säkerhetshaveriet på Lantmäteriet

Generaldirektör Susanne Ås Sivborg mörkade medvetet vidden av säkerhetshaveriet på Lantmäteriet för regeringen och sin egen styrelse. Det avslöjas i tidigare okända tjänsteanteckningar från dåvarande chefsjuristen.

"Generaldirektören uppgav att den totala bilden medvetet inte har kommunicerats med Regeringskansliet och att detta var ett strategiskt val", står det i dokumenten.

Annonst

UPPTÄCK NYA SMAKKOMBINATIONER

RECEPT OCH MAT

ARTIKELN I KORTHET

- Nya dokument visar hur Lantmäteriets generaldirektör mörkat omfattningen av säkerhetshaveriet på myndigheten för både regeringen och styrelsen.
- Under flera år varnades för att försvarshemligheter fanns i det öppna arkivet – ändå agerade generaldirektör Susanne Ås Sivborg inte.
- Situationen vållade stor oro i ledningsgruppen. En av cheferna såg "sig själv skaka galler i framtiden".

I internrevisionens säkerhetsskåp på **Lantmäteriets** huvudkontor i Gävle ligger sedan några dagar en samling dokument som har utlöst en febril aktivitet i myndighetens ledning. Handlingarna kommer från myndighetens tidigare chefsjurist Maria Monthure.

Det handlar om detaljerade tjänsteanteckningar som chefsjuristen skrivit ned under de senaste åren kring frågan hur myndigheten hanterat säkerhetsskydd och sekretesskyddade handlingar.

Handlingarna lämnade chefsjuristen över till Lantmäteriets internrevision i samband med att generaldirektör Susanne Ås Sivborg i förra veckan **kallades till regeringen** och försvarsutskottet som en följd av **Expressens avslöjanden**.

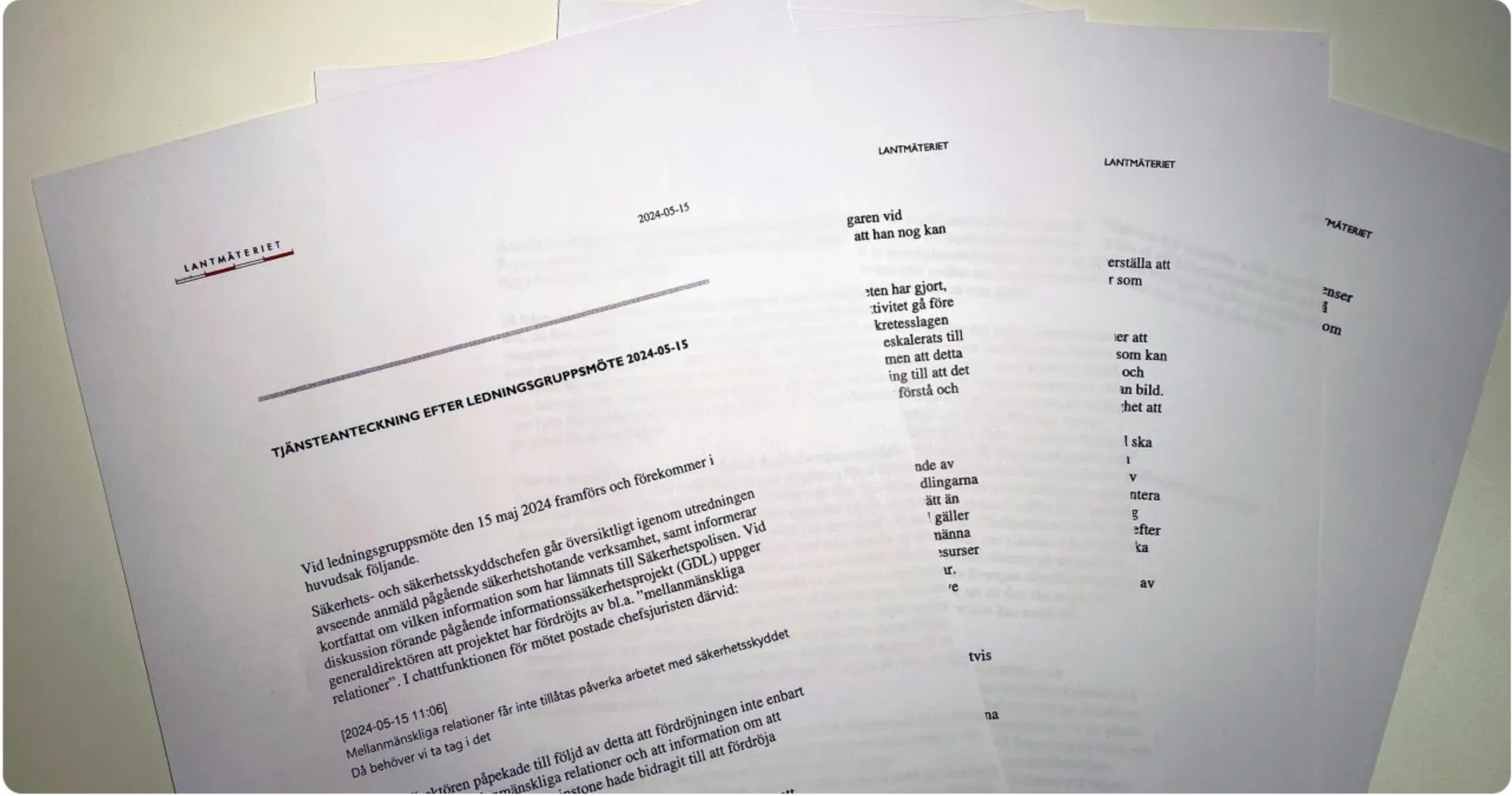
Susanne Ås Sivborg generaldirektör för Lantmäteriet vid riksdagens försvarsutskott i förra veckan.
Foto: SVEN LINDWALL

I torsdags i förra veckan ska generaldirektören själv ha varit på plats vid huvudkontoret i Gävle och begärt att få ta del av handlingarna i säkerhetsskåpet. Efter det samlade hon några nära medarbetare från ledningsgruppen till ett krismöte.

Handlingarna innehåller chefsjuristens skriftliga dokumentation av uttalanden som har gjorts av generaldirektören och andra höga chefer med anledning av den konstaterade läckan och myndighetens hantering av säkerhetsskydd.

Expressen har tagit del av handlingarna som kan komma att bli mycket besvärande för generaldirektören Susanne Ås Sivborg.

En av tjänsteanteckningarna gäller ett ledningsgruppsmöte som hölls den 14 och 15 maj i år.

Lantmäteriet – anteckningar avslöjar hur generaldirektören mörkat för regeringen.
Foto: Mattias Carlsson

Dokumentet är skrivet tillsammans med den tidigare **säkerhetsskyddschefen Peter Wengrud**.

Då pågår hanteringen av den visselblåsaranmälan som visat hur Lantmäteriets kundtjänst lämnat ut handlingar utan att göra någon sekretessprövning - i strid med interna regler och lagen.

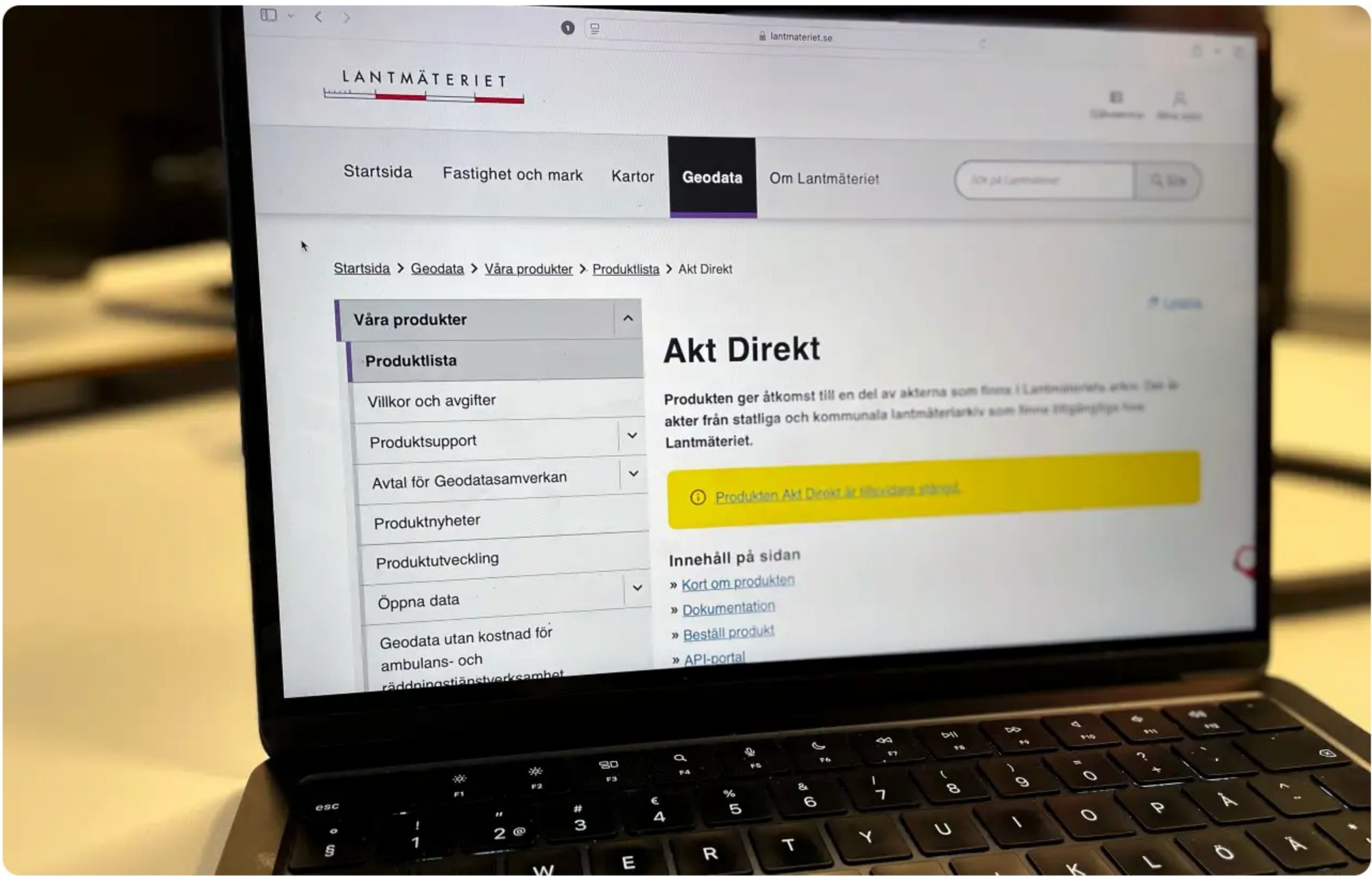
Under mötet rekommenderade tidigare säkerhetsskyddschefen Peter Wengrud generaldirektören att stänga ner de digitala tjänster där externa kunder har direkt tillgång till Lantmäteriets arkiv. En uppmaning han kommit med redan ett år tidigare då han konstaterade att det finns försvarshemligheter i arkivet.

Lantmäteriets tidigare säkerhetsskyddschef Peter Wengrud.
Foto: LISS THUNBERG / SVERIGES RADIO

Frågan skapar enligt mötesanteckningarna stor oro i ledningsgruppen.

”Chefen för verksamhetsområde Geodata utbrister att beslutet om att inte stänga tjänsten Akt Direkt i enlighet med säkerhetsskyddschefens rekommendationer ger henne ont i magen och att hon ser sig själv skaka galler i framtiden, varvid generaldirektören lugnar henne och säger att det inte är någon fara.” står det i anteckningarna.

Akt Direkt var arkivet där externa kunder hade direkt tillgång till Lantmäteriets arkiv.
Foto: MATTIAS CARLSSON

Därefter ställer en annan chef en rak fråga till generaldirektören om hur strategin ser ut för dialogen med regeringskansliet. Hennes svar visar att hon medvetet dolt sanningen om säkerhetshaveriet för regeringen.

”Chefen för verksamhetsområde HR ställde frågan till generaldirektören om vilken strategi myndigheten har i dialogen med Regeringskansliet, varvid generaldirektören uppgav att den totala bilden medvetet inte har kommunicerats med Regeringskansliet och att detta var ett strategiskt val. Generaldirektören sa att vi naturligtvis ska svara på frågor från Regeringskansliet, men att vi inte har kommunicerat att bristerna vad gäller sekretessgranskning är något som har framkommit även innan den nu aktuella incidenten.”

Enligt anteckningarna ska generaldirektören också ha sagt att ”att mottagaren vid Regeringskansliet har ”varit med så länge” att han nog kan lägga ihop bilden själv ändå.”

Lantmäteriets huvudkontor i Gävle – här i ett säkerhetsskåp på internrevisionen förvaras nu chefsjuristens anteckningar.
Foto: ROGER NILSSON

Susanne Ås Sivborg gav inte hela bilden

Inte nog med att Susanne Ås Sivborg själv inte gav hela bilden till Regeringskansliet. Av anteckningarna framgår det också att hon instruerade sina underchefer vad de fick säga i kontakter med Regeringskansliet. Men det Susanne Ås Sivborg inte visste då var att hennes egna medarbetare bortsett från hennes instruktioner.

Peter Wengrud och en medarbetare åkte till Regeringskansliet ”och gav en fullständig bild” av vad som har hänt, vilket generaldirektören vid tidpunkten för uttalandet på ledningsgruppsmötet inte kände till. Generaldirektören fick enligt Peter Wengrud information om vad som skulle tas upp vid besöket, vilket enligt honom resulterade i att han fick instruktioner kring vad han fick säga - något han bortsåg ifrån.”

Susanne Ås Sivborg har hela tiden hävdat att hon hållit såväl regeringen som styrelsen löpande informerade. Men chefsjuristens tjänsteanteckningar visar en helt annan bild - tvärtom har generaldirektören undanhållit information även från styrelsen. Något hon sa att hon ångrade vid ledningsgruppsmötet i maj.

Susanne Ås Sivborg hälsar på Peter Hultqvist i försvarsutskottet förra veckan.
Foto: SVEN LINDWALL

"På fråga från chefsjuristen huruvida de vägval som myndigheten har gjort, dvs. att låta värden som kundnöjdhet, samhällsnytta och effektivitet gå före tvingande lagstiftning såsom exempelvis offentlighets- och sekretesslagen samt säkerhetsskyddslagen - med de risker detta innebär - har eskalerats till styrelsen för beslut, svarade generaldirektören att så inte skett, men att detta nog inte varit rätt. Generaldirektören tillade sedan att en anledning till att det inte lyfts till styrelsen var att det inte är så lätt att få styrelsen att förstå och ge gehör för dessa frågor."

I styrelsen sitter bland annat generalmajor Michael Cherinet som är utbildningschef inom försvarsmakten och som under flera år tjänstgjort vid försvarsdepartementet.

Av anteckningarna framgår att under mötets lunchpaus tar chefsjuristen kontakt med kommunikationschefen.

EXPRESSEN GRANSKAR
Tipsa oss här – anonymt, säkert och krypterat

Hon vill då "påtala vikten av att det är riktig information som lämnas till Regeringskansliet och styrelsen och att informationen som har lämnats av generaldirektören rörande bristande transparens till huvudmannen och styrelsen vid dagens möte är bekymmersam eftersom det upplevs som illojalt mot huvudmannen."

Annons ⓘ

STRÖMS ⓘ

Enligt anteckningarna förklarade chefsjuristen under ledningsgruppens möte att myndigheten stod inför ett vägval där "beslutet riskerar att antingen få omfattande följder för samhället eller riskera Sveriges säkerhet".

I det officiella protokollet från ledningsgruppsmötet finns få spår av dramatiken som präglade mötet.

"Information och dialog förs om utlämnande av allmän handling och sekretessgranskning av dessa. Säkerhetschefen lämnar en rekommendation till myndighetsledningen." står det.

När styrelsen för Lantmäteriet till sist fick hela bilden på ett **extrainsatt styrelsemöte den 22** maj beslöt man att omedelbart stänga ner arkivet.

Susanne Ås Sivborg intervjuad av Expressens reporter Mattias Carlsson.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Sedan Expressens avslöjande för två veckor sedan har generaldirektör Susanne Ås Sivborg tvingats förklara sig inför civilministern och riksdagens försvarsutskott.

Men hennes svar har enligt **politikerna gett upphov till ännu fler frågor**.

Varken ministern eller försvarsutskottet kände då till chefsjuristens och säkerhetskylldschefens anteckningar med de för generaldirektören komprometterande uppgifterna.

I dag tisdag klockan elva är generaldirektör Susanne Ås Sivborg kallad till riksdagens civilutskott där hon återigen ska höras om hennes och myndighetens hantering av säkerhetshaveriet. Direkt efter utskottet ska hon återigen upp till infrastrukturminister Andreas Carlson för att då lämna svar på de frågor som uppstod vid det senaste mötet i förra veckan.

Generaldirektören struntade i larm om försvarshemligheter.

Expressen har sökt Susanne Ås Sivborg med ett antal specifika frågor om hennes agerande som myndighetschef, utgående från minnesanteckningarna.

Bland annat ville vi ha svar på varför hon valde att inte ge Regeringskansliet den totala bilden. Och om hon anser det förenligt med rollen som myndighetschef att undanhålla information från huvudmannen och styrelsen.

Expressen har sökt tidigare chefsjuristen Maria Monthure som säger att hon inte vill ge några kommentarer. Tidigare säkerhetskyddschefen Peter Wengrud har inte gått att nå.

Publicerad 3 dec 2024 kl 06.00
Uppdaterad kl 16.16

Ämnen i artikeln

[Dela artikel](#) [Kopiera länk](#)

[Anmäl text- och faktafel](#) [Anmäl till Medieombudsmannen](#)

Detta är en nyhetsartikel. Expressen granskar, avslöjar och ger dig senaste nyheterna på ett objektivt och sakligt sätt. [Mer om oss här.](#)

Här anländer Susanne Ås Sivborg till riksdagen.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Expressen avslöjade i dag hur **Lantmäteriets** generaldirektör Susanne Ås Sivborg medvetet undanhöll vidden av säkerhetshaveriet för regeringen. Tidigare okända tjänsteanteckningar visade att hon också undanhöll information från styrelsen.

Under ett ledningsgruppsmöte i maj sa Susanne Ås Sivborg "att den totala bilden medvetet inte har kommunicerats med Regeringskansliet och att detta var ett strategiskt val".

När hon strax före elva på tisdagen kom till Riksdagens civilutskott möttes hon av ett stort pressuppbåd. Men hon vägrade att svara på några frågor och gick helt tyst förbi reportrarna tillsammans med personal från Lantmäteriet. Hon fick gå in i ett närliggande rum i väntan på att civilutskottet skulle börja.

Expressens fråga om varför hon inte gav regeringen hela bilden möttes av tystnad.

Lantmäteriets generaldirektör Susanne ÅS Sivborg har försökt att mörka myndighetens säkerhetshaveri.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Ska träffa ministern

Hon var sedan tidigare kallad till utskottet för att redogöra för myndighetens hantering av säkerhetshaveriet. Efter dagens avslöjande hade ledamöterna nya frågor till generaldirektören.

Moderata riksdagsledamoten Lars Beckman, som är ledamot i civilutskottet, skrev på X efter avslöjandet i morse att "Det verkar finnas ett antal frågor till henne som Expressens artikel ger upphov till. Hon ska naturligtvis ges möjlighet att besvara dem."

Efter mötet i civilutskottet ska Susanne Ås Sivborg till infrastrukturminister Andreas Carlson. Redan förra veckan var hon kallad till möte med ministern. Efter mötet hade han fler frågor som hon i dag ska svara på.

– Regeringen ser mycket allvarligt även på de nya uppgifter som framkommit om utlämnande av handlingar från Lantmäteriet, sa Andreas Carlson efter Expressens inledande granskning.

Efter drygt 45 minuter lång session inne i civilutskottet kom Susanne Ås Sivborg ut till det mötande pressuppbådet. Hon vägrade fortsatt att svara på några frågor. Eskorterad av skyddsvakt gick hon utan ett enda ord vidare ut ur riksdagshuset. Lantmäteriets pressekreterare Ulf Boivie uppger att hon ska svara på frågor senare, oklart när.

- | dalbana igen efter Jetline-olyckan
- **10.54**
Anderssons elkrav: "Tryck på pausknappen – direkt"
- **10.21**
Brand i Globenområdet – restauranger utryms
- **10.20**
Jenny blev vittne när hunden gick till attack: "Hjälp! De dödar min hund"
- **09.55**
Krav på 18 miljoner efter dödsolyckan Gröna Lund
- **09.24**
Misstänkta våldtäktsutredningen mot Mbappé läggs ner
- **08.01**
Riksrevisionen har granskat Säpo
- **07.20**
Halkkaos på E6 i Halmstad
- **07.13**
Helikopter beskjuten med grön laser i Malmö
- **06.42**
Morgonens nyheter i korthet 12 december

Annons ⓘ

Så mycket kan du som byggföretagare spara och växa med Next

Se hur vi har räknat!

Läs mer

PREMIUM-REDAKTIONEN TIPSAR

LÄS ALLA VÅRA MAGASIN HEMIFRÅN MED PREMIUM

Som prenumerant får du alla nummer digitalt – direkt när de kommer ut

SENASTE PREMIUMARTIKLARNA

PREMIUM Idag 11.00
Jag skäms för att inte ha pengar

Premium

PREMIUM I går 17.00
Nobels efterfest inifrån – frågorna till spådamen

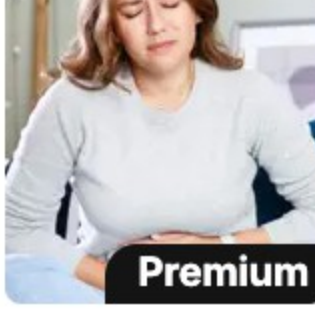
Premium

PREMIUM I går 11.00
Det får man inte säga när man söker efter kärleken

Premium

SJUKDOMAR OCH BESVÄR I ...
Uppblåst eller gasig mage? Då kan det vara tecken på något allvarligt

Premium

Ämnen i artikeln

Lantmäteriet

Anmäl text- och faktafel Anmäl till Medieombudsmannen

🐝 Detta är en nyhetsartikel. Expressen granskar, avslöjar och ger dig senaste nyheterna på ett objektvt och sakligt sätt. [Mer om oss här.](#)

Annons ⓘ

STRÖMS Unika julerbjudanden
Ströms Man & Woman

ANDRA HAR OCKSÅ LÄST

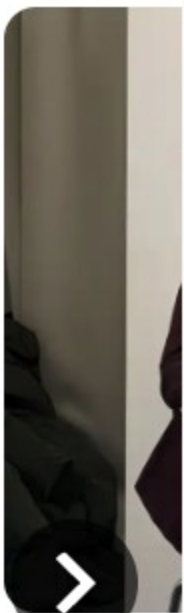
Elpriserna skenar – energiminister Ebba Busch duckar

”Blir svårt i dag” • Norska ministern: ”Förfärlig situation”

Vändningen: HV71 betalar övergångssumma för Björn Liljander efter kontraktsmiss

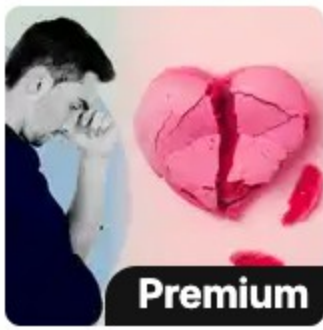
Betalar summa efter miss • Anklagelsen: Sökte HV-jobbet själv

Krav döds

Efter c

PREMIUM | går 05.00
Personlighetsdraget bakom flest skilsmässor

Läs hela reportageserien

DOKUMENTÄR: Ingela Bringebäck dödade sin far – minns ingenting

Vad hände då Molly, 14, dog?

LYSSNA • Sista kvällen • Hemligheten

DOKUMENTÄR: ”Värsta jag sett” • Flickans nya liv efter tortyren

Berättelserna från krigets vardag

Annon

STÖRST PÅ SPORTSBETTING I SVERIGE

ÅLDERSGRÄNS 18 ÅR. STÖDLINJEN.SE

ATG

Sverige / Lantmäteriet

Säkerhetshaveriet på Lantmäteriet

Oppositionens krav på regeringen om Lantmäteriet

Publicerad 4 dec 2024 kl 15.23

Oppositionen kräver nu svar av regeringen om Lantmäteriet. Hur ser de på generaldirektörens framtid och hur ska de stängda arkiven kunna öppnas igen?

– Jag tycker det börjar bli kritiskt att ministern uttalar huruvida han har förtroende för generaldirektören eller inte, säger riksdagsledamoten Jennie Nilsson (S).

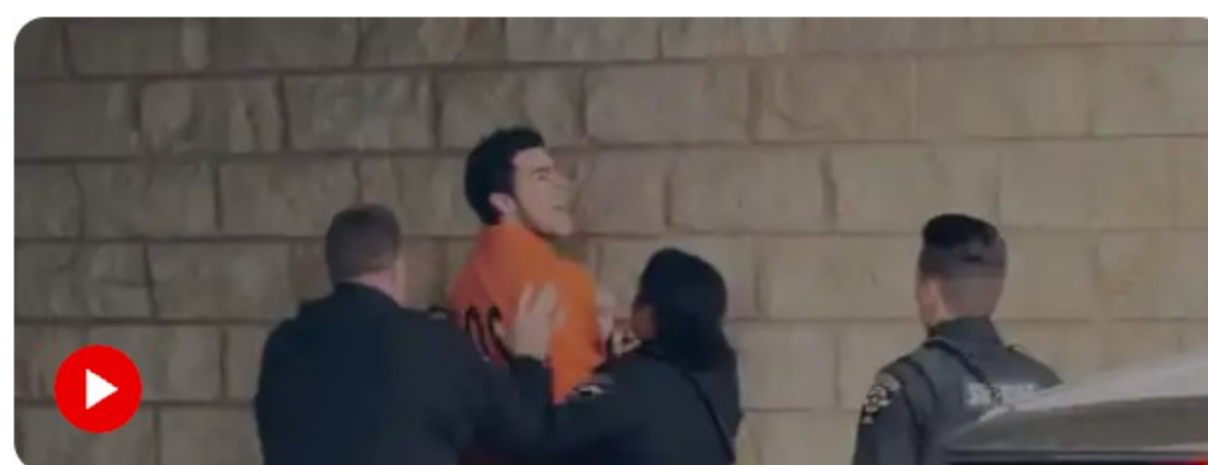
Generaldirektören går förbi media i tystnad.

Mattias Carlsson

[Dela artikel](#) [Kopiera länk](#)

MEST SETT

Får våldsamme utbrott – skriker ut budskap

Luigi, 26: "En förolämpning"

VÄRLDEN

Bränderna hotar miljardvillor – kändisarna evakuerar

VÄRLDEN

Jätteträdet kollapsar i turistparadiset

Annon **SENASTE NYTT**

- **11.04**
Här åker Karin och Mikael berg- och dalbana igen efter Jetline-olyckan
- **10.54**
Anderssons elkrav: "Tryck på pausknappen – direkt"
- **10.21**
Brand i Globenområdet – restauranger utryms
- **10.20**
Jenny blev vittne när hunden gick till attack: "Hjälp! De dödar min hund"
- **09.55**
Krav på 18 miljoner efter dödsolyckan Gröna Lund
- **09.24**
Misstänkta våldtäktsutredningen mot Mbappé läggs ner
- **08.01**
Riksrevisionen har granskat Säpo
- **07.20**
Halkkaos på E6 i Halmstad
- **07.13**
Helikopter beskjuten med grön laser i Malmö

Annon Annon

Annons

give a garmin

TILL MULTI-SPORTAREN

fēnix® 8

GARMIN

En klocka för alla äventyr

Kombinera stil och funktion med en smartwatch som klarar både träning och äventyr.

Garmin Sverige

Öppna

Annon

Senaste nytt:
Henry, 48, har inte fått en klämskada.

Susanne Ås Sivborg generaldirektör för Lantmäteriet på väg ut från riksdagen i tisdags.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Flera av politikerna i riksdagens civilutskott var inte nöjda med svaren de fick från **Lantmäteriets** generaldirektör Susanne Ås Sivborg i går. Enligt ledamoten Jennie Nilsson (S) återstår det många frågor.

– Vi saknar en tydlig tidslinje, när saker har hänt, vem som har fått information, vem som har fattat beslut och i vilken ordning. Det är givetvis inte tillfredsställande, säger hon.

Efter mötet i civilutskottet träffade Susanne Ås Sivborg infrastrukturminister Andreas Carlson (Kd) och även han hade obesvarade frågor efter mötet.

– Vi har fortfarande inte all information, och vi behöver värdera även de nya uppgifterna för att säkerställa Lantmäteriets viktiga funktioner, sa han i ett uttalande efter mötet.

En fråga som är särskilt viktig för civilutskottet är hur krisen på Lantmäteriet nu påverkar samhällsbyggandet i Sverige. Det stängda arkivet har mycket stor påverkan på kommuner och byggbolags möjligheter för planering av nya bostäder.

Jennie Nilsson ledamot i riksdagens civilutskott.
Foto: Socialdemokraterna/Pressbild / Socialdemokraterna/Pressbild

– Hur ska man hantera de konsekvenser som nu blir utav att man tvingades stänga ner de digitala tjänsterna, vilket ju får enorma konsekvenser för både samhällsekonomi, infrastruktur och samhällsbyggnad, säger Jennie Nilsson.

– Det är ministern som måste kliva fram nu är och tala om hur man ska säkra de här funktionerna, säger Jennie Nilsson.

Har du förtroende för att Susanne Ås Sivborg kan fortsätta leda Lantmäteriet i det här skedet?

– Jag kan ju konstatera att förtroendet för myndigheten sannolikt skadas givet hanteringen och medierapporteringen som har varit kring det här. Ytterst är det ju regeringen som avgör huruvida man har förtroende för en GD eller inte.

Hon har ju varit hos ministern två gånger, sedan i försvarsutskottet och i civilutskottet och många frågor återstår eftersom hon inte kan ge tydliga besked – är inte det besvärande?

– Det borde framför allt vara besvärande för regeringen som i sånt här läge måste agera, säger Jennie Nilsson.

Hon säger att krisen kommer med olycklig timing när bostadsbyggandet gått ner under långt tid.

– När man nu är i ett läge där det finns lite ljusningar i ekonomin och man hade behövt komma i gång och bygga, framför allt för samhällets skull, så kanske det stoppas upp på grund av det här. Så problemet är betydligt större än bara frågan här och nu. Det här handlar om att säkra upp hur man kommer i gång med samhällskritisk verksamhet och här har vi inte fått några som helst svar, säger Jennie Nilsson.

Det är regeringen som utser eller avsätter myndighetschefer.

– Vi kan ju inte ansvarsutkräva en generaldirektör utan vi kan ansvarsutkräva regeringen och vi sitter givetvis och tittar på hur vi bäst gör det.

Annons

Annons

give a garmin

TILL MULTI-SPORTAREN

fēnix® 8

GARMIN

En klocka för alla äventyr

Kombinera stil och funktion med en smartwatch som klarar både träning och äventyr.

Garmin Sverige

Öppna

PREMIUM-REDAKTIONEN TIPSAR

LÄS ALLA VÅRA MAGASIN HEMIFRÅN MED PREMIUM

EXPRESSA Premium

Som prenumerant får du alla nummer digitalt – direkt när de kommer ut

SENASTE PREMIUMARTIKLARNA

PREMIUM Idag 11.00

Jag skäms för att inte ha pengar

Premium

PREMIUM I går 17.00

Nobels efterfest inifrån – frågorna till spådamen

Premium

PREMIUM I går 11.00

Det får man inte säga när man söker efter kärleken

Premium

SJUKDOMAR OCH BESVÄR I ...

Uppblåst eller gasig mage? Då kan det vara tecken på något allvarligt

Premium

PREMIUM I går 05.00

Personlighetsdraget bakom flest skilsmässor

Premium

SLAGET OM USA

Läs hela reportageserien

"PAPPAS TÖS"

DOKUMENTÄR: Ingela Bringebäck dödade sin far – minns ingenting

DOK

MOLLYS HEMLIGHET

– Jag tycker det börjar bli kritiskt att ministern uttalar huruvida han har förtroende för generaldirektören eller inte, säger Jennie Nilsson.

Här kan du [läsa Expressens alla](#) avslöjanden om Lantmäteriet.

LÄS MER: [Här avslöjas hon: Chefen för Lantmäteriet mörkade för regeringen](#)

LÄS MER: [Ministern efter mötet: vi behöver gå till botten med detta](#)

LÄS MER: [Generaldirektörens svar döms ut: "Skyldig att agera"](#)

Ämnen i artikeln

[Lantmäteriet](#)

[Anmäl text- och faktafel](#) [Anmäl till Medieombudsmannen](#)

 Detta är en nyhetsartikel. Expressen granskar, avslöjar och ger dig senaste nyheterna på ett objektivt och sakligt sätt. [Mer om oss här.](#)

Annons ⓘ

STRÖMS

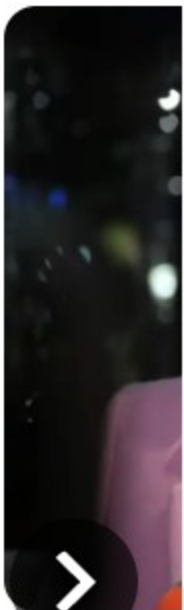
ANDRA HAR OCKSÅ LÄST

Vändningen: HV71 betalar övergångssumma för Björn Liljander efter kontraktsmiss
Betalar summa efter miss • Anklagelsen: Sökte HV-jobbet själv

Riksrevisionen har granskat Säpo
Riksrevisionen: Bör ha mer aktiv styrning

Elprioener, duck
"Blir s "Förfä

Annons ⓘ

Rankad nummer 1 av Konsumenternas!

TRYGG HANSA
Trygghet för livet

Vad hände då Molly, 14, dog?

LYSSNA • Sista kvällen • Hemligheten

DOKUMENTÄR: "Värsta jag sett" • Flickans nya liv efter tortyren

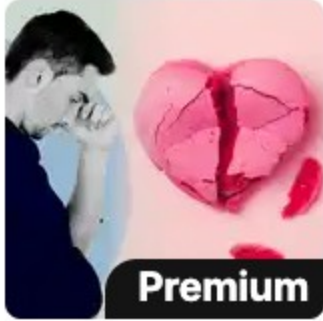
Berättelserna från krigets vardag

MEST LÄST PREMIUM

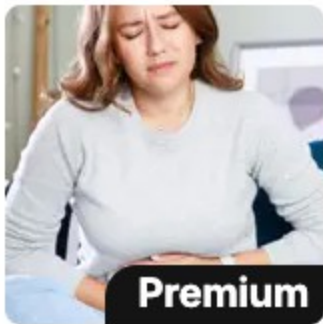
PREMIUM
Det får man inte säga när man söker efter kärleken

PREMIUM
Personlighetsdraget bakom flest skilsmässor

SJUKDOMAR OCH BESVÄR
Uppblåst eller gasig mage? Då kan det vara tecken på något allvarligt

PREMIUM
Nobels efterfest inifrån – frågorna till spådamen

VÄRLDEN
Trumprådgivaren vill att Ukraina ger Krim till Putin

Annons ⓘ

Vi söker **NOC-tekniker /IT-specialist.**

Var med och bidra till Sveriges säkerhet.

Ansök senast 16 december.

Säkerhetspolisen

E-sport

Bilderna väcker avsky i schackvärlden – sitter ensam på stol

Publicerad 11 dec 2024 kl 11.35
Uppdaterad kl 11.44

En debatt väcker starka känslor i schackvärlden.
Hur mycket ska tv-tittarna få se egentligen?
– Vi ska inte vara en realityshow, säger Magnus Carlsens tränare Peter Heine Nielsen till [NRK](#).

MEST SETT

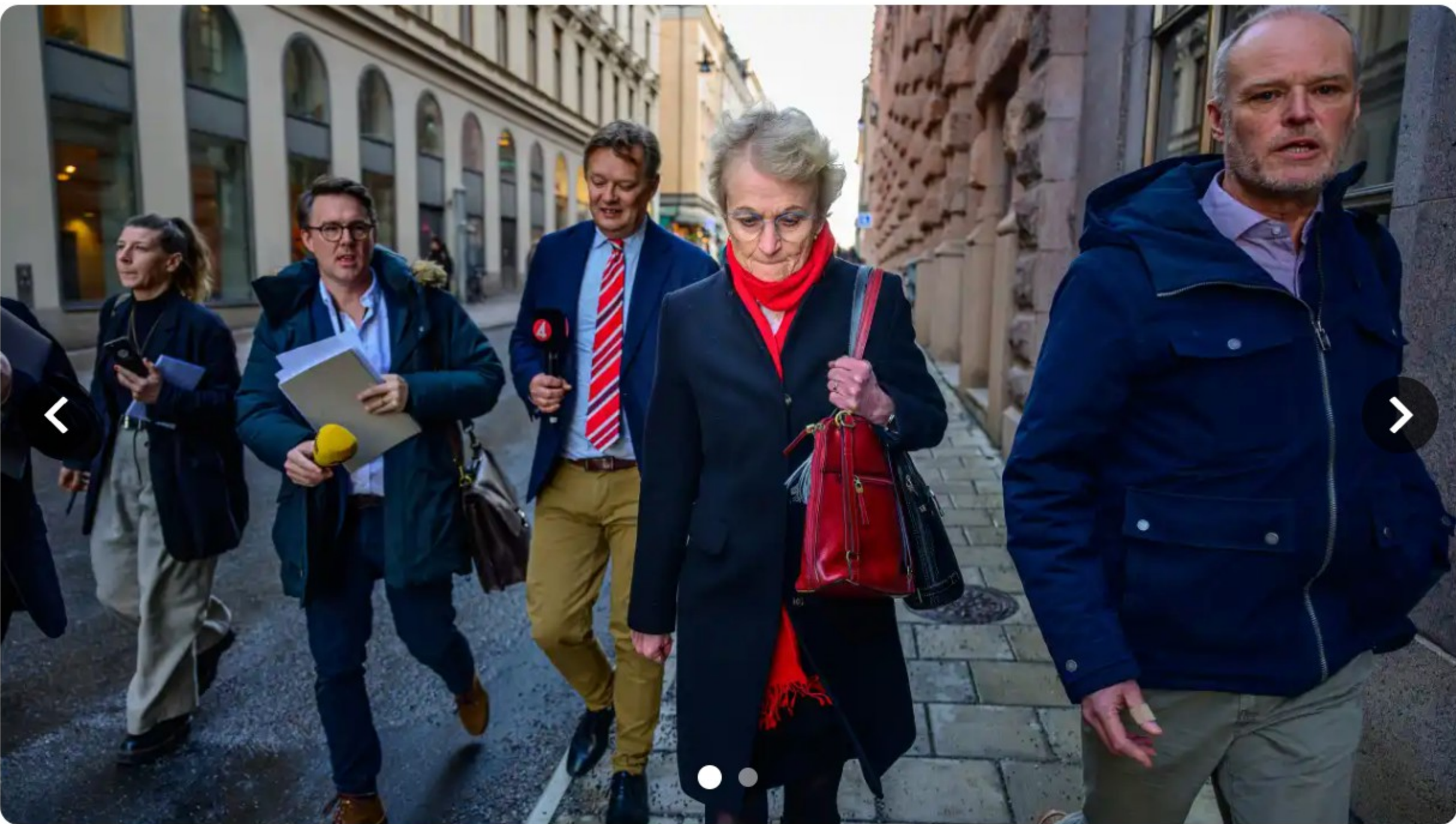
Får våldsamt utbrott – skriker ut budskap
Luigi, 26: "En förolämpning"

VÄRLDEN
Bränderna hotar miljardvillor – kändisarna evakuerar

VÄRLDEN
Jätteträdet kollapsar i turistparadiset

Susanne Ås Sivborg, generaldirektör för Lantmäteriet flyr journalisternas frågor efter mötet i civilutskottet i tisdags.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Under torsdagen diskuterade Försvarsutskottet återigen säkerhetshaveriet på [Lantmäteriet](#), detta sedan de fått ta del av de handlingar som Expressen tidigare rapporterat om. Bland annat internrevisionens granskning och en intern tillsynsrapport från 2023 som varnade just för att hemliga uppgifter kunde läcka ut.

Läs Expressens avslöjande här: [Chefen stoppade inte läcka – trots larm om försvarshemligheter](#)

Dokumentet gav upphov till en rad ytterligare frågor om vad generaldirektör Susanne Ås Sivborg gjort och varför hon inte agerat tidigare.

- Det här har ju lett till att många ledamöter inte tycker att den information som vi fick förra gången på något sätt står i relation till det här materialet som vi nu har läst igenom, säger Peter Hultqvist (S).
- Det finns frågor kring detta som jag tror att flera vill ställa till generaldirektören. Så vi har bestämt oss för att kalla henne en gång till, säger Peter Hultqvist.

Peter Hultqvist, försvarsutskottets ordförande i riksdagen.
Foto: Fredrik Sandberg/TT / TT NYHETSBYRÅN

Försvarsutskottets frågor kommer huvudsakligen att röra rikets säkerhet.

PREMIUM-REDAKTIONEN TIPSAR

LÄS ALLA VÅRA MAGASIN HEMIFRÅN MED PREMIUM

EXPRESSEN Premium

Som prenumerant får du alla nummer digitalt – direkt när de kommer ut

SENASTE PREMIUMARTIKLARNA

- PREMIUM** Idag 11.00

Jag skäms för att inte ha pengar
- PREMIUM** I går 17.00

Nobels efterfest inifrån – frågorna till spådamen
- PREMIUM** I går 11.00

Det får man inte säga när man söker efter kärleken
- SJUKDOMAR OCH BESVÄR** I ...

Uppblåst eller gasig mage? Då kan det vara tecken på något allvarligt
- PREMIUM** I går 05.00

Personlighetsdraget bakom flest skilsmässor

SLAGET OM USA

Läs hela reportageserien

"PAPPAS TÖS"

Premium

”Direkt kopplat till olika anläggningar som har militär anknytning.”

– Det här ger ju en annan plattform för att kunna ställa relevanta frågor och det finns ju frågor som också som har med rikets säkerhet att göra, direkt kopplat till olika anläggningar som har militär anknytning.

När du läser de här handlingarna och inser att man inte följde den här rekommendationen som gavs ett helt år innan man sedan nödstopgade arkivet? Vad tänker du då?

– Ja, det är ju naturligtvis så att det är såna här frågor som man verkligen vill ställa till generaldirektören. Och det är ju grundläggande trovärdighetsfrågor som hon då har att ta ställning till och svara på.

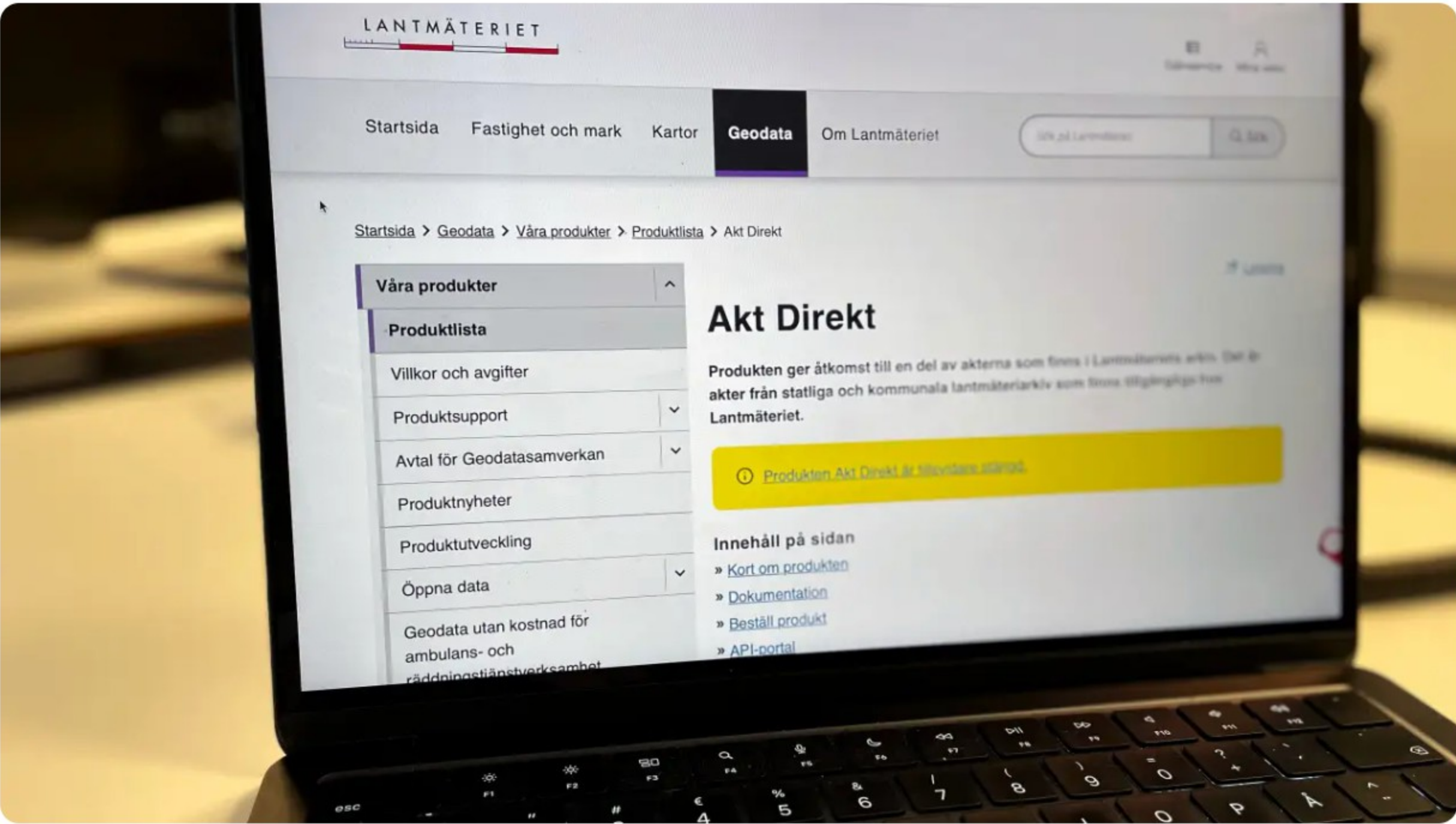

Susanne Ås Sivborg i civilutskottet.
Foto: MAGNUS LEJHALL

– Frågan blir ju då ytterst, kan man lita på den här verksamheten och kan man lita på ledarskapet? Det blir liksom perspektivet när man läser sådana handlingar.

Kände ni er vilseledda av de svar hon gav sist jämfört med vad ni läser i de här dokumenten?

– Nej, det vet jag inte om man kan säga, men den information som vi fick förra gången är inte alls i nivå med vad som egentligen är de kärnfrågor som kommer fram i internrevisionens rapport.

I Lantmäteriets digitala tjänst Akt Direkt fanns försvarshemligheter tillgängliga för externa kunder att ladda ner.
Foto: MATTIAS CARLSSON

Hur ser du på hur regeringen då agerar? Det är ju de som tillsätter och avsätter generaldirektörer. Borde de agera på något sätt?

– De borde ha ett djupt intresse av att reda ut det här och ställa frågan om de har förtroende för den här verksamhetsledningen, säger Peter Hultqvist.

Även riksdagens civilutskott, som normalt hanterar bostadsfrågor och Lantmäteriet, har behandlat frågan och i tisdags var generaldirektör Susanne Ås Sivborg även där.

Men frågan kommer även i fortsättningen att behandlas i försvarsutskottet givet att den rör rikets säkerhet.

– Allt det här har ju fått en sån utveckling, det är så oerhört många frågetecken. Nu är ju inte vi konstitutionsutskottet, och vi är inte regeringen, men vårt huvudintresse är hanteringen av sånt som har med rikets säkerhet och anknytning till militärt och möjligen civilt försvar att göra. Då kommer ju naturligtvis alla de här andra frågorna med på köpet, säger Peter Hultqvist.

Följs med stort intresse av utländsk

DOKUMENTÄR: Ingela Bringebäck dödade sin far – minns ingenting

Vad hände då Molly, 14, dog?
LYSSNA • Sista kvällen • Hemligheten

DOKUMENTÄR: "Värsta jag sett" • Flickans nya liv efter tortyren

Berättelserna från krigets vardag

MEST LÄST PREMIUM

- PREMIUM**

Det får man inte säga när man söker efter kärleken

Premium
- PREMIUM**

Personlighetsdraget bakom flest skilsmässor

Premium
- SJUKDOMAR OCH BESVÄR**

Uppblåst eller gasig mage? Då kan det vara tecken på något allvarligt

Premium
- PREMIUM**

Nobels efterfest inifrån – frågorna till spådamen

Premium
- VÄRLDEN**

Trumprådgivaren vill att Ukraina ger Krim till Putin

Premium

Men frågan kommer även i fortsättningen att behandlas i försvarsutskottet givet att den rör rikets säkerhet.

- Allt det här har ju fått en sån utveckling, det är så oerhört många frågetecken. Nu är ju inte vi konstitutionsutskottet, och vi är inte regeringen, men vårt huvudintresse är hanteringen av sånt som har med rikets säkerhet och anknytning till militärt och möjligen civilt försvar att göra. Då kommer ju naturligtvis alla de här andra frågorna med på köpet, säger Peter Hultqvist.

”

Följs med stort intresse av utländsk underrättelsetjänst

Det är ännu oklart när Susanne Ås Sivborg ska tillbaka till utskottet. Enligt Hultqvist utreds frågan nu och att man har intresse av att få till ett möte så snart som möjligt.

Enligt Hultqvist drar turbulensen kring Lantmäteriet till sig intresse från främmande makt.

- Det blir inte bra förtroendemässigt mot allmänheten och sånt här följs ju naturligtvis med stort intresse av utländsk underrättelsetjänst. De söker ju alltid sprickor eller luckor i systemet för att på olika sätt kunna skapa sig information. Det är aldrig bra när det blir på det här sättet. Sen hur långt det här har gått, vad som egentligen har hänt det är också svårt att överblicka, säger han.

[Läs alla delar i Expressens granskning av Lantmäteriet.](#)

I onsdags hade Lantmäteriet ett extra styrelsemöte. Inför mötet fick ledamöterna ta del av de tjänsteanteckningar som myndighetens tidigare chefsjurist fört och som visar att generaldirektören medvetet inte gett hela bilden till regeringen och styrelsen. Styrelsens ordförande Olle Sundin ville efter mötet inte kommentera vad som sagts. Men senare under onsdagen hade han och vice ordföranden Nils Svartz ett möte med infrastrukturminister Andreas Carlson.

EXPRESSEN GRANSKAR

Tipsa oss här – anonymt, säkert och krypterat

Mycket har ju handlat om förtroendet för Susanne Ås Sivborg som generaldirektör och om hon kan fortsätta som det. Vad kan du säga om den frågan?

- Styrelsen i statliga verk och affärsverk ska säkerställa driften av verksamheten och är det högsta beslutande organet, men vi har inget personalansvar så vi har överhuvudtaget inte berört de frågorna, säger Olle Sundin.

Men var det en fråga som kom upp med ministern?

- Det får ministern kommentera, om den har varit på dagordningen eller inte. Det är inte jag som ska kommentera det.

Andreas Carlson har inte gått att nå för en kommentar men efter mötet med Susanne Ås Sivborg i tisdags sa han:

- Regeringen ser mycket allvarligt på frågorna kring utlämnandehanteringen från Lantmäteriet.

Försvarshemligheter läckte ut trots år av larm

Försvarshemligheter läckte ut trots år av larm.

Ämnen i artikeln

Lantmäteriet Peter Hultqvist

Anmäl text- och faktafel Anmäl till Medieombudsmannen

Detta är en nyhetsartikel. Expressen granskar, avslöjar och ger dig senaste nyheterna på ett objektvt och sakligt sätt. [Mer om oss här.](#)

Annon ⓘ

Nyhet: Byggarbetaren Bartek, 44, fick inte en vibrationsskada.

ANDRA HAR OCKSÅ LÄST

Elpriserna skenar – energiminister Ebba Busch duckar

”Blir svårt i dag” • Norska ministern: ”Förfärlig situation”

”Det är inte vi som är problemet – det är lagen”

REPLIK: Fastighetsbolaget MKB svarar Patrik Kronqvist

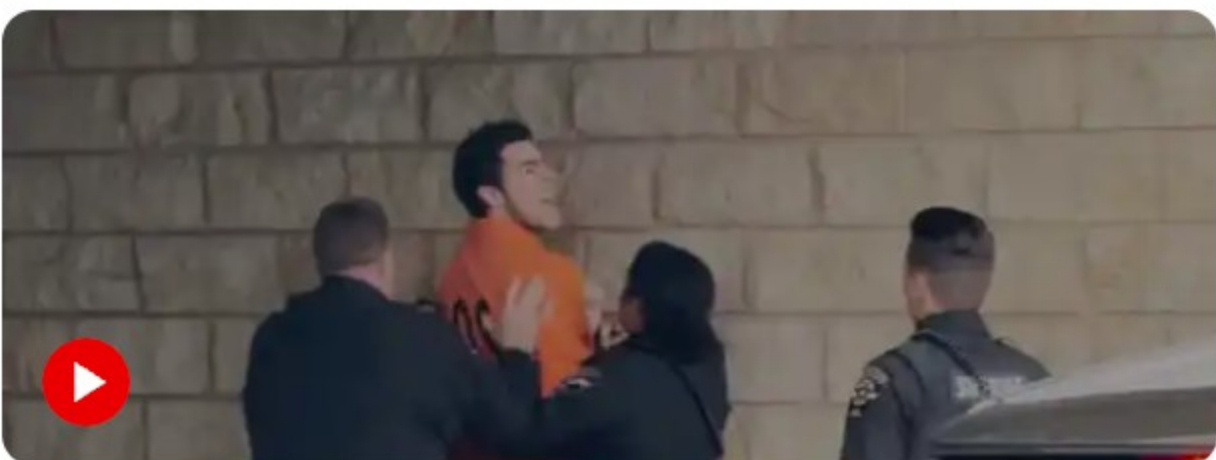
Ande på p
S-led
Åkess

E-sport

Bilderna väcker avsky i schackvärlden – sitter ensam på stol

Publicerad 11 dec 2024 kl 11.35
Uppdaterad kl 11.44

MEST SETT

Får våldsamt utbrott – skriker ut budskap

Luigi, 26: ”En förolämpning”

VÄRLDEN

Bränderna hotar miljardvillor

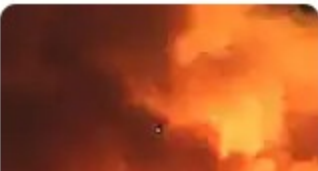

Foto: MAGNUS LEJHALL

Sedan Expressens avslöjande den 20 november har **Lantmäteriets** generaldirektör Susanne Ås Sivborg varit under stark press. Hon har tvingats förklara sig inför infrastrukturministern, försvarsutskottet , civilutskottet och på torsdagen slutligen sin egen styrelse.

Men hennes svar skapade bara fler frågor och till slut blev trycket för stort.

Nu meddelar regeringen att hon fått sparken.

”Susanne Ås Sivborg har i dag fått beskedet att hon inte har regeringens förtroende att leda det arbete som krävs för att återställa tilltron till, och säkerställa, Lantmäteriets viktiga funktioner”, heter det i ett pressmeddelande.

– Lantmäteriet har en central roll i samhällsbyggnadsprocessen och regeringen anser att Lantmäteriet för myndighetens bästa behöver en ny generaldirektör för att vidta de åtgärder som krävs och för att återvinna förtroendet. Mot den bakgrunden har regeringen efter samråd med generaldirektör Susanne Ås Sivborg beslutat att hon lämnar sitt nuvarande uppdrag, säger infrastruktur- och bostadsminister Andreas Carlson.

Behåller lönen

Susanne Ås Sivborg får dock behålla lönen på 134 000 kronor i ytterligare två år – fram till 2026, skriver **Altinget**.

För TT utvecklar Andreas Carlson sitt svar om Ås Sivborgs avgång.

– Det har framför allt uppdragats en bristande förmåga att både i sak och i organisationen hantera de risker som påtalats gällande sekretesshantering vid utlämnade av handlingar.

– Det har även framkommit att styrelsen inte delgivits nödvändig information för att fullt ut kunna fullgöra sitt uppdrag och åtagande som vilar på styrelsen och därtill har informationsgivningen till regeringskansliet brustit i de aktuella avseendena för tiden före våren 2024. I den uppkomna situationen bedömer regeringen att Susanne Ås Sivborg inte har förutsättningarna att leda det viktiga arbete som krävs för att återställa tilltron till och säkerställa Lantmäteriets viktiga funktioner, säger Andreas Carlsson till Ekot.

”Ser mycket allvarligt på frågorna”

Inför det extra styrelsemöte som hölls i onsdags cirkulerades de tjänsteanteckningar som den tidigare chefsjuristen fört och som visade att generaldirektören medvetet inte gett hela bilden till regeringen och styrelsen. Styrelsens ordförande Olle Sundin ville efter mötet inte kommentera vad som sagts. Men senare under onsdagen hade han och vice ordföranden Nils Svartz ett möte med infrastrukturminister Andreas Carlson.

- Krav på 18 miljoner efter dödsolyckan Gröna Lund
- 09.24**
Misstänkta våldtäktsutredningen mot Mbappé läggs ner
- 08.01**
Riksrevisionen har granskat Säpo
- 07.20**
Halkkaos på E6 i Halmstad
- 07.13**
Helikopter beskuten med grön laser i Malmö
- 06.42**
Morgonens nyheter i korthet 12 december

Annonns ⓘ

PREMIUM-REDAKTIONEN TIPSAR

LÄS ALLA VÅRA MAGASIN HEMIFRÅN MED PREMIUM

EXPRESSEN **Premium**

Som prenumerant får du alla nummer digitalt – direkt när de kommer ut

SENASTE PREMIUMARTIKLARNA

PREMIUM | Idag 11.00
Jag skäms för att inte ha pengar

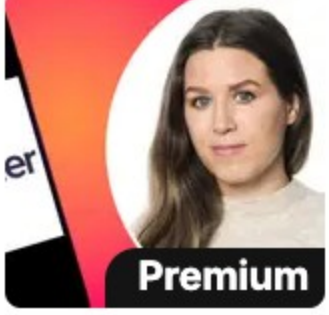
Premium

PREMIUM | I går 17.00
Nobels efterfest inifrån – frågorna till spådamen

Premium

PREMIUM | I går 11.00
Det får man inte säga när man söker efter kärleken

Premium

SJUKDOMAR OCH BESVÄR | ...
Uppblåst eller gasig mage? Då kan det vara tecken på något allvarligt

Premium

PREMIUM | I går 05.00
Personlighetsdraget bakom flest skilsmässor

Premium

SLAGET OM USA ★

Läs hela reportageserien

”PAPPAS TÖS” Premium

DOKUMENTÄR: Ingela Bringebäck dödade sin far – minns ingenting

Mycket har ju handlat om förtroendet för Susanne Ås Sivborg som generaldirektör och om hon kan fortsätta som det. Vad kan du säga om den frågan?

– Det är så att styrelsen i statliga verk och affärsverk ska säkerställa driften utav verksamheten och är det högsta beslutande organet. Men vi har inget personalansvar så vi har överhuvudtaget inte berört de frågorna, säger Olle Sundin.

Men var det en fråga som kom upp med ministern?

– Det får ministern kommentera, om den har varit på dagordningen eller inte. Det är inte jag som ska kommentera det.

Andreas Carlson har inte gått att nå för en kommentar men efter mötet med Susanne Ås Sivborg i tisdags sa han:

– Regeringen ser mycket allvarligt på frågorna kring utlämnandehantering från Lantmäteriet.

Susanne Ås Sivborgs lämplighet att fortsätta leda myndigheten har ifrågasatts av ledarsidor och politiker.

– Jag tycker att det inte är självklart att hon kan sitta kvar, sade Jennie Nilsson (S) till TT efter mötet i civilutskottet på tisdagen.

LÄS MER: [Ministern efter mötet: vi behöver gå till botten med detta](#)

Susanne Ås Sivborg på väg ut från riksdagen efter att ha svarat på frågor
Foto: MAGNUS LEJHALL

LÄS MER: [Här avslöjas hon: Chefen för Lantmäteriet mörkade för regeringen](#)

Susanne Ås Sivborg, 65, tillträdde som generaldirektör för Lantmäteriet i januari 2018. Hon utsågs av regeringen Löfven. Hon kom då från en tjänst som generaldirektör för Patent- och registreringsverket.

Susanne Ås Sivborg vägrade svara på journalisternas frågor efter besöket i riksdagen.
Foto: MAGNUS LEJHALL

Redan samma år som hon tillträdde kom den första interna varningen om att försvarshemligheter och skyddade personuppgifter kunde finnas i de öppna arkiven och läcka ut.

Den skarpaste varningen kom i april 2023 - då den dåvarande säkerhetsskyddschefen slog fast att det fanns försvarshemligheter i arkivet – rekommendationen var att stänga ner arkivet och att agera skyndsamt. Något Susanne Ås Sivborg inte gjorde. Först i maj året därpå, efter att en visselblåsare slagit larm, hamnade frågan på styrelsens bord.

Styrelsen beslutade då att läckaget av hemliga uppgifter måste stoppas och arkivet stängdes ner med stora följder för samhället.

Även internt på Lantmäteriet har medarbetare varit kritiska till hennes hantering.

Dels för att hon avsatt stora resurser från myndighetens ledning till att arbeta med hennes försvar inför media och politiker – resurser som i stället skulle behövas för arbetet med att öppna de sedan i maj stängda digitala tjänsterna.

Vad hände då Molly, 14, dog?
LYSSNA • Sista kvällen • Hemligheten

DOKUMENTÄR: "Värsta jag sett" • Flickans nya liv efter tortyren

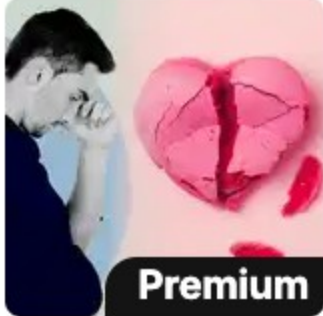
Berättelserna från krigets vardag

MEST LÄST PREMIUM

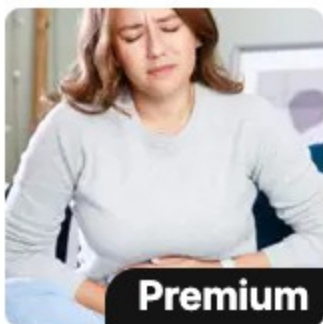
PREMIUM
Det får man inte säga när man söker efter kärleken

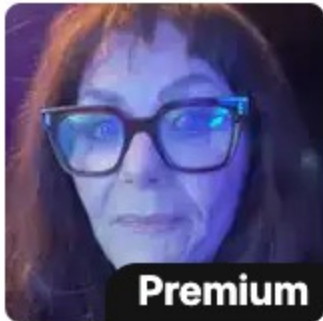
PREMIUM
Personlighetsdraget bakom flest skilsmässor

SJUKDOMAR OCH BESVÄR
Uppblåst eller gasig mage? Då kan det vara tecken på något allvarligt

PREMIUM
Nobels efterfest inifrån – frågorna till spådamen

VÄRLDEN
Trumprådgivaren vill att Ukraina ger Krim till Putin

Annonns ⓘ

Annonns ⓘ

Och dels för att hon under ett informationsmöte med personalen inte svarade på några frågor och lämnade efter bara någon minut.

Ås Sivborg skriver i ett pressmeddelande:

”Den uppmärksamhet som uppstått kring mig och min roll som generaldirektör de sista veckorna skymmer Lantmäteriets fina och viktiga verksamhet. Att jag tvingas ta ett steg tillbaka innebär förhoppningsvis att sakfrågorna kring Lantmäteriet får mer utrymme framöver”.

SUSANNE ÅS SIVBORG
Generaldirektör för Lantmäteriet
Ålder: 65
Bor: Stockholm
Lön: 134 300 kronor i månaden
Tillträdde som generaldirektör 1 januari 2018, fick i augusti 2023 förlängt förtroende av regeringen fram till december 2026.

LÄS MER: [Här är dokumenten som avslöjar generaldirektören](#)

Ämnen i artikeln

[Lantmäteriet](#)

[Anmäl text- och faktafel](#) [Anmäl till Medieombudsmannen](#)

Detta är en nyhetsartikel. Expressen granskar, avslöjar och ger dig senaste nyheterna på ett objektivt och sakligt sätt. [Mer om oss här.](#)

Annons

ANDRA HAR OCKSÅ LÄST

Vändningen: HV71 betalar övergångssumma för Björn Liljander efter kontraktsmiss
Betalar summa efter miss • Anklagelsen: Sökte HV-jobbet själv

Björn Liljander svarar på kritiken efter chockflytten: ”Har mina skäl”
Svarar på kritiken efter chockflytten till HV71: ”Jag har mina skäl”

”Det prob
REPLI
svarar